

Progressiivne maailmavaade!

Nüüd progressiiv-, kontori- ja lugemisklaasid

(rahulolu
garantii!)

kuni **-50%** soodsamad

Pakkumine kehtib 1.10 – 30.11.2011

Kauplused: TALLINN - VIRU KESKUS, Viru väljak 4/6, tel 610 1474; TALLINNA KAUBAMAJA B KORPUSE GALERII, Gonsiori 2, tel 669 1378; Kaubamaja 4, tel 644 0055; ROCCA AL MARE KESKUS, Paldiski mnt. 102, tel 665 9007.

PRO OPTIKA
www.prooptika.ee

Reede

28. 10. 2011

nr 39 (1133 Tallinnas
767 Tartus ja Pärnus)

tasuta nädalaleht

ilmub reedeti

www.linnaleht.ee

Linnalehest on alati kasu

teemaleht

Esmaspäeval üle riigi Toompeale kogunenud õpetajad nõudsid võimalikult suurel määral tõusvat ja ähvardasid streiki korraldamise kaalumise.

Foto: Ilmar Saabas / Delfi

Puhkes sõnelus Tallinna õpetajate palgaraha ümber

RAHATÜLI

**Pealinna õpetajate
palgatõusuks on Tallinnal
raha võimalik kohe leida,
väidab riigikoguliige Valdo
Randpere. Linna haridus-
ameti juht Andres Pajula
aga ütleb, et õpetajate
rahakott on riigi käes.**

Riigikogu reformierakondlastest liige Valdo Randpere avaldas õpetajate esmaspäeval toimunud meeleavaldust kommenteerides veendumust, et Tallinnas on juba praegu võimalik palgatõusuks raha leida, kui linnavõim lõpetaks osa õpetajate palgarahast majapidamiskuludesse arvamisest. "Skeem on selline, et linn maksab koolidele ainult kolme kvartali kulud ja sunnib neid siis viimase kvartali kulude õpetajatele ette nähtud riigi makstava palgafondi kokkuhoiu arvelt ise katma. See on selgelt ebaseaduslik ja õpetajate palku vähendav tegevus," rääkis Randpere.

Tallinna keskerakondlastest abilinnapea Mihhail Kõlvart vaidlustab Randpere väited ja

kinnitab, et linna munitsipaalharidusasutused käsutavad ise kogu linnavolikogu kinnitatud eelarvet, kusjuures koolides kinnitab eelarve jaotuse koolijuht. Tallinnas on kõigile riigieelarvest palka saavatele õpetajatele valitsuse kehtestatud pedagoogide alampalgamääradega võrreldes makstud 2009. aastast alates neli protsenti kõrgemat töötasu. Pealinnas on noorempedagoogidel kuupalk vähemalt 633 (riigis 608), pedagoogidel 670 (644) ja vanempedagoogidel 766 (736) eurot.

Kes vastutab?

"On alatu ja vale süüdistada linna, justkui kulutatakse riigieelarvelisi palgavahendeid muuks otstarbeks," selgitas Kõlvart. Läbinisti valeks nimetab Randpere väiteid ka linna haridusosakonna juhataja Andres Pajula: "Tegemist on tüüpilise näitega püüdest enda teemata jätmise eest lükata vastutust kellelegi teisele." Ta lisas, et Tallinn ei saa võtta endale riigi kohustust – kooliõpetajate palkade alammäärade kehtestab siiski valitsus. **Ants Vill**

TAMREX

PARIMA HINNA JA KVALITEEDI SUHTEGA TALVESAAPAD TAMREXIST!

TAMREX WINTER BASIC S3 CI SRC TALVESAAPAD

Jalanõudel on vetthülgavast nahast pealsed ja karvane vooder. Polüuretaanist välistald talub õli ja mitmeid kemikaale, antistaatilised. Terasnina ja torkekindel tald (teras). Saapakäele lumelukk. Kulumiskindlad tugevdused nina- ja kannaosas. CI tähendab seda, et saapas on läbinud sõltumatu asutuse tehtud külmetestid ning vastab kõikidele nõuetele, mis on üleeuroopaliselt talvessaabastele kehtestatud.

art 81783

HIND 47.- EUR

COFRA BARENTS S3 CI SRC TALVESAAPAD

Saapad on vetthülgavast nahast pealsete ja karvase voodriga. Kahekordse tihedusega polüuretaanist välistald talub õli ja mitmeid kemikaale, hea löögisummutus, antistaatilised. Komposiitnina ja APT-tald (kerge ja metallivaba). Kulumiskindlad tugevdused nina- ja kannaosas. CI tähendab seda, et saapas on läbinud sõltumatu asutuse tehtud külmetestid ning vastab kõikidele nõuetele, mis on üleeuroopaliselt talvessaabastele kehtestatud.

art NA005

HIND 55.- EUR

NOKIAN WINTER ULTRA TALVEKUMMIKUD

Sooja karvase akrüülvoodriga mugavad talvekummikud. Valmistatud vastupidavast kummisegust (käsitööna). Kummikute tallamuster on libisemist takistav. Kummikute ülaservas pingutusnõr (lumelukk). Ninaosas, küljeosas ja kannaosas tugevdus ning löögipehmendus kannas. Valmistatud laial liistul. Sees vildist sisetald. Materjal kestab külma kuni -40°C. Värvus: tumehall

art 88-451

HIND 69.- EUR

COFRA BERING S3 TALVESAAPAD

Kvaliteetsest nahast, veekindlad. Thinsulate B600 (hingav) ülsöö vooder testitud -30C 60min. PU/TPU tald, talub õli ja mitmeid kemikaale, hea löögisummutus (geelpadi), antistaatilised. Komposiitnina ja APT tald. Kulumiskindlad tugevdused nina- ja kannaosas, kummikate varbaosas, helkur. Spetsiaalne külma isoleeriv antistaatiline sisetald (Thermic Insole CI). Kõige soojemad talvessaapad.

art 25312

HIND 115.- EUR

art SD001

34.-

art BA023

41.-

art NA001

47.-

art 85270

68.-

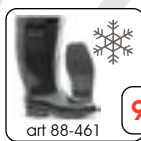
art 28131

89.-

art 13070

98.-

art 88-461

99.-

art 13510

135.-

art 3610

3.60

art 3632

3.60

art 3620

4.80

art 9204

14.-/2paari

www.tamrex.ee

TALLINN Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35 TARTU Aarala 114, Ringtee 37a PÄRNÜ Riia mnt 169a, Savi 3 RAKVERE Pikk 2 VILJANDI Riia mnt 42a JÕHVI Tartu mnt 30 VÕRU Piiri 2 VALGA Vabaduse 39

Pakkumine kehtib kuni 31.12.2011 või kuni kaupade müümiseni 1%.

FIVE
seasons **E-R 10-18**

LAOMÜÜK !!!

Address: Laki 9A
Info: 6 546 603

A small map showing a street intersection. A red label '2.korrus' is placed on a building. A street is labeled 'Kadaka tee'. Another street is labeled 'Laki 9A'.

Hea haridus annab tulevikus singi leiva peale

■ INSENERIKS

Milline elu suund valida – selle keeruka küsimuse ees seisab igal aastal tuhandeid gümnaasiumi lõpetavaid noori. Paljud valivad kõrgkooli, otsustades järjest enam tehnikaalade kasuks.

2007. aastal seisis tulevase elukutse raske valiku ees Klaus Treimann, kes alustas nüüd sügisel Tallinna tehnikaülikoolis ehitusinseneriõppe viimast, viiendat aastat. Kuna tollal oli majanduskriisi-eelne aeg, kus suurem osa noortest tahtis saada ärijuhiks, juristiks või psühholoogiks, oli ka tema jaoks valikuid palju. Aga üsna kohe oli selge, et tehnika-haridus sobib ja meeldib kõige enam.

“Eriti palju ei kulunud aega ka selleks, et veelgi selgemaks saada: südamelähedasem oli ja on siiani just ehitusinseneri eriala. Liiatigi on ehitajaid suguvõsas ennegi,” meenutab Klaus. “Eks kõik ju hinda endamisi, millised õppeained on neile juba kooliajal kõige rohkem meeldinud ja mida on ka paremini õpetatud. Sellelt pinnalt on tüki maad kergem otsuseid teha, võin seda tagantjärele ka tulevastele tudengitele soovitada,” räägib tööstus- ja tsiviilehituse eriala

Tulevane ehitusinsener Klaus Treimann ja infospetsialist Heiki Beres seavad Tallinna tehnikaülikooli õuel kelli õigeks, et karjääri algust mitte maha magada. Foto: Heiko Kruusi

lõpetama valmistuv Klaus.

“Muidugi on siin olnud kogu aeg huvitav õppida. Esimesed kolm aastat läksid üldisemate ainete õppimisele, siis hakkasin juba aru saama, mida tulevane eriala täpsemalt kujutab,” räägib Klaus. Ta kinnitab, et õppima asununa selgus, et tema ettekujutus tudengielust üldiselt, aga ka kitsamalt õppimisest oli olnud märksa teine, kui ta oli arvanud. “Jah, mui-

dugi, juhendajatel-tuutoritel oli alustavatele tudengitele õige soovitus: õpingute alguses tuleb keskenduda õppimisega. Täpselt nii nagu viimasel ajal on ka ametlik hariduspoliitika suund.”

Kool ja töö

Teisel õppeaastal sattus Klaus kokku Heiki Beresiga, kellega koos asus üliõpilasesinduse asju ajama. Kolman-

dal aastal aga hakkas tulevane insener õppimise kõrvalt veidi erialast tööd tegema ühe ehitusprojekti juures.

Heiki on nüüd ametis tehnikaukooli karjääri- ja nõustamistalitus, tema spetsialistitöö juurde käib aidata tudengeil endas ja oma sihtides selgusele jõuda. “See pole päris tööbüroo, liiatigi peab ülikooli ajal keskenduma ikka õppimisele. Aga saame aidata sel-

lega, et valgustame erialade perspektiive, seda, millist ametit võiks selle eriala omandaja edaspidi pidama hakata jne. Õppijatel on palju ühiseid probleeme, neid saab tihipeale grupitööna lahendada. Väga vajalikud on näiteks tööturuga seotud oskused,” märgib Heiki. “Kas või CV koostamine, kaaskirjade kirjutamine, valmistumine töövestluseks ja selle pidamise oskused – neid on kõigile tulevikus vaja.”

Edasi tulevad valikud

Klaus lisab, et insenerikoolis ei õpita kindlasti vaid ränk-tehnilisi aineid. “Vabaõppeaineid on siin nii suur valik, et raske on otsustada, kas õppida juurde sotsiaalteadusi, näiteks haldusjuhtimist, midagi loodusteadustes, mõnda keelt või hoopiski mingit muud huvipakkuvat ainet. Pealegi võib neid võtta tasuta ja piiramatus koguses.”

Karjääri alustamisega pole Klausil muret: kuigi tal on käsil veel viimane ülikooliaasta, on tal ühes ehitusettevõttes juba oma valge kiiver olemas – ta juhib Hausers Ehituses ühe paarismaja ehitamist Kaku-mäel. “Tore tunne on, kui sinu juhtimisel seinad kerkivad. Mulle meeldib rohkem väljas töötada, seepärast ei hakanud ma omal ajal mõtlema näiteks IT erialade peale. Muidu-

Oma silm on kuningas

■ Nädala alguses käis Tallinna tehnikaülikoolis lahtiste uste päeval maad kuulamas ligi 800 koolilõpetajat, kes tahtsid oma silmaga üle vaadata, kuid võrd nende ettekujutus insenerikoolist ja inseneriõppest on tegelikkusega kooskõlas.

■ See, et tehnikaharidusega inimeste järele on üha suurenev nõudlus, pole enam ammu uudis. Kiire infotehnoloogilise arengu ajal on hinnas IT spetsialistid, kuid järjest rohkem tõdetakse, et ka enamiku muude insenerialade õppijaid ootavad lõpetamise järel ees väärt töökoht ja väärkas palk.

■ Tallinna tehnikaülikool pakub tulevastele tudengitele võimalust õppida kaheksas teaduskonnas ja neljas kolledžis.

■ Järgmisi lahtiste uste päevi on oodata kevadvaheajal märtsis.

■ Uuri lisa: www.ttu.ee.

gi, oma erialaga saaksin teha ka rohkem tubasemaid projekteerimistöid.”

Infospetsialist Heiki lisab: “Kui keegi ütleb, et tahaks karjääri teha, siis mul on lihtne soovitus: võta seinajalt labidas, läheme kaevama. Aga tõsisemalt öeldes võin kinnitada, et karjääriga meil siin probleeme pole. Insener on oodatud pea igal pool ning selle ametiga on ka leib ja isegi sink selle peale eluks ajaks tagatud.”

“Aga otse loomulikult on kõik samas enda teha, ülikool annab selleks lihtsalt ettevalmistuse, oskused ja eeldused,” lisab ta. **Ants Vill**

Talveks valmis?

Kui hubane spaa tundub Sulle talisuplusest meelepärasem, küsi meilt tagatiseta väikelaenu.
Kuni 10 000 eurot laekub kohe pärast lepingu sõlmimist.
Nii ei pea Sa tänaseid tegevusi homse peale lükkama.

Lisaks kingime kõigile väikelaenu võtjatele kupongid, mis annavad soodustusi meie koostööpartnerite juures.

Vaata lähemalt:
www.swedbank.ee/vaikelaen

Väikelaenu pakub Swedbank AS. Tutvuge teenuse tingimustega www.swedbank.ee ja vajaduse korral konsulteerige asjatundjaga. Krediidi kulukuse määr on 24,891% aastas järgmistel näidistingimustel: laenusumma 1500 €, intress 21%, lepingutasu 35,15 €, laenu tähtaeg 5 aastat.

Swedbank

notebooks
NB.ee | Sülearvutid - maaletooja hinnaga

Tallinn
Aia 3/Vana-Viru 10
WW Passaaž 3. korrus

Tel: +372 55523351
info@notebooks.ee
www.notebooks.ee

Esimene pilt Tallinnast sai 450 aastat vanaks

■ FOTOEELNE AEG

Tallinna linnamuuseum tähistab 450 aasta möödumist ühe muuseumi väärtuslikuma eksponaadi, Lambert Glandorfi maalitud Mustpeade epitaafi valmimisest.

Tallinna maalija Lambert Glandorfi Kiek in de Kōkis väljas oleva mälestusmaalil aastast 1561 on jäädvustatud Liivi sõja aegne Tallinna kaitseks peetud lahing, mida tuntakse Jeruusalemma mäe lahingu nime all. Linnamuuseumi

Foto: Heiko Kuusi

kogusse kuuluva epitaafi muudab eriti väärtuslikuks see, et tegemist on vanima säilinud Tallinna vaatega. Maali vasakus servas paistab tükike omaaegset linna – tol ajal maailma kõrgeim, 159-meetrine Oleviste kirik ja osa linnamüürist.

Linnakaitsjate mälestuseks

Puidule maalitud epitaaf on loodud Tallinna Mustpeade vennaskonna (noorte vallaliste kaupmeeste gil-

Marta tänaval asuv mälestusrist on Jeruusalemma lahingus langenute auks püstitatud kolmest ristist ainsana alles.

di) kümne liikme mälestuseks, kes langesid 11. septembril 1560. aastal nn Jeruusalemma mäe taga peetud kaitselahingus. Lahingupaiga piirkonda püstitati hiljem kolm mälestusmärki, kõik pühendatud kuulsusrikas lahingus langenutele. Praeguse ni asub endisel kohal, nüüdsel Marta tänaval vaid üks, ligi kolmemeetrine pae-kivist rist, mis on Eesti ainus tänini säilinud Liivi sõja aegne mälestusmärk. Sellel kujutatud põlvitav raudrõivais mees on lahingus langenud mustpea, tuntud Tallinna kodanik suurkaupmees Blasius Hogleve.

Karmide aegade tunnismehed

Lahing kulges järgmiselt. Läänemaaalt rüüsteretkelt saabunud venelaste vägi oli jõudnud Tallinna alla, kus neid

Aastapäeva üritused

Laupäeval korraldab muuseum Kiek in de Kōk ja Bastioni-käigud (Komandandi tee 2) Mustpeade epitaafi 450. aastapäeva puhul perepäeva.

Kava:

- Kell 12 jalutuskäik tornis, epitaafi tutvustus
- Kell 13 Toomas Abiline kõneleb Jeruusalemma mäe lahingust
- Kell 14 Ando Pajus tutvustab maalil kujutatud Liivi sõja aegseid relvi
- Kell 15 Janar Juhanson räägib kohtumõistmisest, karistamisest ja linnavõllast vanas Tallinnas
- Kell 15.30 jalutuskäik tornis, epitaafi tutvustus
- Laste töötoas saab sulega kirjutamist proovida, meisterdada keskaegse mündikotikese ja värvida torniteemalisi pilte.

- Suurtükitorni pääseb sel päeval 1,6-eurose sooduspiletiga, eelkooliealistele ja pensionäridele on sissepääs tasuta.

Mustpeade epitaafmaalil on kujutatud Tallinna kaitsel langenud mustpeasid, taamal Liivi sõja aegne Tallinn ja episoodid lahingust. Hoolikalt otsides võib leida ka Võllamäel asunud võllapuu. Repro

11. septembri varahommikul tabas mustpeade, relvastatud linnakodanike, sulaste ja kaubasellide ennetav rünnak. Selle käigus vabastati Läänemaa pulmas ja mujal vangistatud inimesed ja tuhatkond karilooma ning löödi tagasi linna ohustanud ülekaalukad väed.

Kroonik Johannes Renneri sõnul tapeti 600 vaenlase sõjameest, ent seejärel saabus venelaste abivägi ja Tallinna kaitsjad pidid taganema.

Vaenlase saagiks langes kaks suurtükki, hukkus 60 tallinlast, sealhulgas kolm aadlikku, üks raehärra ja kümme Mustpeade vennaskonna liiget.

Maali ajaloolised detailid

Maali esiplaanil näeme Kristuse ristipuu jalamil põlvitavaid sõjamehevarustuses langenud mustpeasid, krutsifiksi otstesse paigutatud tahvlitelt leiame ka nende nimed. Maali servas paistab tükike omaaegset linna, sealhulgas Ole-

viste kiriku torn ja lõik linnamüürist koos tornidega. Tagaplaanil avaneb vaade tõetruule lahingustseenile ja Tallinna hukkamispaigale – Võllamäele, mis asus praeguse Liivalaia ja Veerenni tänava piirkonnas. Maali põhjal võib oletada ka seda, kus lahinguväli asuda võis. Arvatakse, et lahing toimus tõenäoliselt praeguse Pärnu maantee viadukti ümbruses Tallinna kesklinnas.

Kalmar Ulm,

Tallinna linnamuuseumi arendusjuht

Marat avas Mustika keskuses uue kaupluse

Mustika keskuse teisel korrusel asuvas Marati poes ootab ostjaid palju soodsate hindadega trikootaazrõivaid kogu perele.

Marat pakub mugavaid trikootaazrõivaid, mida kandes tunneb end hästi nii kodus, kontoris kui ka spordiplatsil. Ettevõtte toodab looduslikest materjalidest vabaja-rõivaid, ööpesu, aluspesu ja spordirõivaid nii lastele kui ka täiskasvanutele. Kõik Marati tooted on taskukohase hinnaga ja kättesaadavad kõigile. Täna 13. novembrini kestab kõigis Marati poodides sooduskampaania, mil rõivaid saab osta eriti soodsalt ning hinnad algavad vaid 1 eurost.

1926. aastast tegutseval trikootaazrõivaste valmistajal on Eestis 10 poodi ja ettevõtte on usaldusväärne partner paljudele Euroopa jaemüüjatele.

Marat toob sinu ellu ilu ja mugavust!

MARAT
SINCE 1926

Koos lehtedega langevad hinnad kõikides MARATI kauplustes

Hinnad alates 1 €!

Kampaania kestab 28.10–13.11.2011

Marati kauplused asuvad

Tallinnas

Mustika keskuses Tammsaare tee 116
Mustakivi keskuses Mahtra 1
Tulika 9/11 (vabrikupood)

Tartus

Tartu Kaubahallis Küüni 7

Pärnus

Rüütli 26
Maxima kaubakeskuses Riia mnt 131

Teistes linnades

Kuressaares Auriga keskuses Tallinna 88
Haapsalus Posti 26
Jõhvi kaubakeskuses Keskväljak 6
Narvas Puškini 19

UUS

Pääskülla kavandatakse katoliku pühakoda

■ Pääskülla Pärnu maantee, raudtee ja Lauliku tänava vahelisele tühjalt seisnud krundile aadressil Pärnu mnt 397 plaanitakse ehitada katoliku pühakoda.

Plaanitav hoone on Püha Pius X Vennaskonna prioraat, see loob Pärnu maantee jonnel mitmekesisema keskkonna ning elavdab ja rikastab piir-

konna kultuurilist atmosfääri korraldatavate kontsertide, loengute ja muuga, teatas linnavalitsus. Hoonesse kavandatakse ka vaimuliku ametikorterit. Uue hoone ehituses ühendatakse traditsioonilisi kujundusvõtteid moodsa arhitektuurikeelega. Prioraadi peafassaadile on sissepääsu kohale kavandatud katoliku kiriku-

le iseloomulik ja hoonetüübi sümbolina vajalik kellatorn.

Prioraat on peatus- ja tööpaik, mis on seotud kirjatuse- ja misjonitegevusega kuni kolme katoliku preestri jaoks. Kabeliosa hakkavad kasutama ka inimesed, kel on huvi traditsioonilise katoliku kiriku ladinakeelse teenistuse vastu. LL

Sodimiskatkuga võitlemine on kulukas ja tülikas

Tallinna mastaapseim "grafitigalerii" on tulevase raehoonde kõrvale jääv, arendusprojektide ikaldumise järel poolhüljatuna seisev linnahall. Suurehitise puhastamine maksab hinnanguliselt vanas rahas miljon krooni. Fotod: Heiko Kruusi

ETTEVAATUST, VÄRV

Massiliselt linnapilti muutvat grafitit nimetatakse ka üheks linnakunsti vormiks. Enamiku inimeste, iseäranis majaomanike jaoks on see eneseväljendus aga tüütu ja majanduslikult kulukas keskkonnareostus.

Kui veel mõni aastakümne tagasi olid majaseinu rikkuvad kirjutised väga lakoonilised (Siim lol, Mari+Jüri ja veidi algebrat), siis maailma arenemine tõi kaasa epideemilise grafitinuhtluse, mis inetab suurt osa linna majadest, kioskist ja plankudest. Majaomanikud on tõsiselt hädas: soditud seinte puhastamine on keerukas ja väga kulukas, kui grafiti aga kõrvaldamata jätta, ähvardavad trahvid.

Grafititegijaid tabatakse harva. Karistused on siiski mõlmapanevad: väärtemenetluse

Üks linna puhastajatest, MTÜ Grafitivaba Eesti juht Tõnu Tuppts näitab proovilapil, et leebema töötuse korral jääb grafitist järele kahvatu vari, tõsisema puhastamise tulemusena võib aga ka aluspõhjani välja jõuda.

korras saab neid karistada kuni 400-eurose trahviga, rikutud asja omanikule tuleb aga teatud kahju hüvitada. Tänavu on

linnas alustatud kuut väärtemenetlust.

Põhiline on nullsallivus

Monika Lestberg munitsipaalpolitseist ütles, et sodimisega võitlemises on tähtis roll igaühel. Majaomanikud saavad õueala valgustada, et pahatahtlikel poleks pimeduse varjus võimalik võõrast vara rikkuda. Mõnikord võib aidata ronitaimede istutamine või võrkude

Puhastamine on kallid

- Grafiti eemaldamiseks väärtuslikumatelt pindadelt on enamasti tarvis spetsialiste, kes kasutavad vastavaid kemikaale ja tehnikat. Ruutmeetri puhastamine maksab 12–20 eurot. Lihtsamatel juhtudel on märksa odavam pind lihtsalt üle värvida.
- Eriti kulukaks läheb puhastamine siis, kui värvile on lisatud imendumist parandavaid aineid. Sel juhul võib olla värv tunginud isegi kuni viie sentimeetri sügavusele ja seda polegi võimalik eemaldada.
- Puhastatud seinu soovivad spetsialistid katta grafitivastase vahaga või erivärvidega. Need värvid maksavad aga kuni seitse korda enam kui tavalised värvid.

Pealinna üks pikemaid grafitiga kaetud seinu on enamasti linlaste pilgu eest peidetud. Pirita tee rinnatise alune salamaalide galerii ulatub Russalka juurest lauluväljakuni.

paigutamine seinte ette. Valvekaamerad on samuti väga tõhus salamaalrite peletusvahend.

Vanalinna Selts korraldas mõni aeg tagasi seinade puhastamise aktsiooni, et probleemile avalikkuse ja ka linnaametnike tähelepanu tõmmata. "Häbi on oma kodulinna käia, kui ühed rõkkavad ja teised peaaegu ei liiguta lillegi, et seda hukka mõista ning süüdlasi tabada," ütles aktsiooni eestvedaja,

vanalinnas elav linnaapea nõunik Jüri Kuuskemaa.

Kindlasti aitab kaasa ka see, kui linlased oleksid hakkajamad pahategudest teatama ja sodijaid korrale kutsuma, märkis Lestberg. Lisaks võiks meele pidada, et grafitid tuleks võimalikult kiiresti eemaldada, sest kui pind püsib sodituna kauem kui ööpäeva, võib sinna suurema tõenäosusega uusi kritseldusi lisanduda.

Linnavalitsusest kinnitati, et võimud on grafitit tutvustavad üritused keelustanud ning asunud võitluses grafitiga nulltorerantsi seisukohale. Keskinna vastne vanem Mihhail Korb ütles pärast grafiti eemaldamise teenust pakkuvate firmade näidistöödega tutvumist, et kuigi viimasel ajal on grafitiga võitluses edu olnud, pole see pikk ja kulukas lahing sugugi võidetud. **Ants Vill**

Vaid 2 tunniga Helsingisse ja parim sõidugraafik aastaringse!

Veeda aega restoranides ja baarides, külasta rikkaliku valiku ning hea hinnaga kaupluseid. Tallink Shuttle – lühike ja mugav laevareis. Nüüd Tallinnast Helsingisse pühapäeval ka kell 7:30.

Reisijapilet

al. 19 €/in

Auto ülevedu

al. 16 €

Info ja broneerimine
17 808 (85 senti kõne + operaatori tasu)
või www.tallink.ee

TALLINK Shuttle

REKLAAMTEKST

Tallinna Hoiu-Laenuühistu on hea võimalus oma sääste hoiustada ning selle pealt intressitulu teenida.

11%

Tallinna Hoiu-Laenuühistu intress

• 11%, intressikanne igakuine (tulumaks 21%, puhastulu 8,69%)
• miinimum-hoiusesumma 1000 €, perioodiks 1 a

VÕRDLU SUUREMATE PANKADEGA

	LHV	Swed-bank	SEB	Sampo	Nordea	Krediidi-pank	BIG
3 kuud	2%	1,3%	1,3%	1,4%	1,35%	1,15%	–
6 kuud	2,5%	1,6%	1,6%	1,65%	1,65%	1,5%	–
1 aasta	3%	2,1%	2,1%	1,9%	2,05%	2,0%	2,3%
2 aastat	3,5%	2,2%	2,2%	1,9%	–	2,2%	3,0%

Rohkem tulu oma säästudele

Säästetud raha tagab teadmise, et rasketele olukordadele minnakse vastu veidi rahulikuma enesetundega. Raha võib loomulikult hoida nii sukaääres kui ka arvelduskontol, ent märksa arukam on see hoiustada – nii muutub säästetud summa hoiusel senisest suuremaks.

Tõsi küll, pankade hoiustamistingimusi vaadates on selge, et ehkki hoius on kindel raha säilitamise viis, ei ole sellega võimalik märkimisväärselt teenida, hoiuseintressid jäävad mõne protsendi piirsesse aastas.

Meeldivat alternatiivi pakub Tallinna Hoiu-Laenuühistu, kus aastane intressimäär on lausa 11%. Tõsi küll, intressiks saadavalt summalt tuleb maksta tulumaksu, kuid hoiustajale kätte jääv summa erineb pankade makstavast siiski nähtavalt. Tulumaksu tasub Maksu- ja Tolliametile ühistu ning maksab hoiustajale intresside netosumma. Netointressimäära suurus on 8,69%.

Pankades hoiustamist iseloomustab tõsiasi, et kui hoiustajal peaks olema vaja lepingu enne tähtaega lõpetada, tuleb tal trahvi maksta, st ta võib tagasi saada väiksema summa, kui arvele pani. Tallinna Hoiu-Laenuühistu aga arvestab intresse täpselt selle päevani, milleni raha ühistu kasutuses on.

Hoiustajad ja laenajad

Oma olemuselt on hoiu-laenuühistu kooperatiiv, mille liikmetel on ühised huvid. Ühtedel on võimalus raha hoiustada ning selle pealt tulu teenida, teistel aga võimalik ühistult raha laenata. Sellest ka nimi – hoiu-laenuühistu.

Laenuintressid on küllaltki kõrged (alates 17% aastas), seega on üsna kõrgete hoiuseintresside maksmine ühistule jõukohane.

Statistika järgi on hoiu-laenuühistudel halbade laenu protsent imeväike – ühise idee peaks välistama petturite sattumise ühistu kliendiks. Inimene, kes soovib laenata ja mitte tagasi maksta, ei vali suure tõenäosusega ohvriks ühistut, sest sellega liitumine eeldab liikmeks astumist ja liikmeks tasumist. Kes teadlikult tahavad laenu tagasimaksmisest kõrvale hoiduda, valivad reeglina laenamiseks mõne muu võimaluse.

Igakuks, kes soovib hoiu-laenuühistusse astuda, käib esmalt vestlusel, kus talle selgitatakse põhjalikult lepingutingimusi. Sisseastumismakse suurus on nii füüsilistel kui ka juriidilistel isikutel 10 eurot, osamakse alammääraks on füüsilisel isikul 30 eurot, juriidilisel aga 300 eurot.

Minimaalne hoiustatav summa on 1000 eurot, minimaalne hoiustamisaeg üks aasta. Intressid võib välja võtta ühekordse summana aasta lõpus või sõlmida leping, et see summa kantaks igakuiste osadena laenaja pangakontole.

Tähtajalise hoiuse leping sõlmitakse tavaliselt aastaks ja pikendatakse iga kord veel aastaks, kui klient ei avalda enne lepingu lõppu soovi lepingu lõpetada ja oma rahalisi sissemaksid tagasi saada.

Peamine eelis on läbipaistvus

Erinevalt pankadest pole hoiu-laenuühistu klientide hoiused riiklikult tagatud. Näilisest miinusest on aga tehtud hoopis pluss – kui pankadel on võimalik võõra rahaga riskida, siis ühistu peab tagama oma liikmete huvide ja raha kaitse. Osanike rahaga riskimist ühistu enesele lubada ei saa, seega peab kogu tegevus olema läbi-

paistev. Ka ei saa osanikku intressita jätta, kui ta hoiustamise plaanist varem peab katkestama: tal on teistega võrdne hääleõigus, mis ei sõltu sellest, palju tal parajasti arvel raha on. Kui aga ühistu liige soovib ühistust välja astuda, makstakse talle tagasi ka sissemaksud osamakse.

Ühistu hea käekäigu peavad paljuki tagama aktiivsed ja tähelepanelikud liikmed, printsiipiaalne revisjonikomisjon ja professionaalne audiitorkontroll.

Hoiu-laenuühistute peamine eelis on nende täielik läbipaistvus, kontroll ja juhtimine liikmete poolt. Iga hoiu-laenuühistu põhikirjas kirjutatakse lahti liikmeks astumise kord, liikmete finantshuvide kaitse ja -riskide piiramine. Loomulikult tuleb nimetatud nõudmised täita ning nende täitmine pole ainult ühistu juhatuse, vaid ka liikmete üldkoosoleku ülesanne.

Liikmete üldkoosolek on ühistu kõrgeim organ. Tallinna Hoiu-Laenuühistu liikmete üldkoosolek peeti 31. märtsil, kus 181 ühistu liiget otsustas aastatulu kanda ühistu reservfondi.

Ühistu liikmel on võimalus kasutada kõiki Tallinna Hoiu-Laenuühistu teenuseid. Lisaks on liikmel õigus võtta osa üldkoosolekust, otsustada ühistu tegevussuundade üle ning saada osa ühistu kasumist. Ühistu liige ei vastuta ühistu kohustuste eest.

Tallinna Hoiu-Laenuühistu juhatuse liige Annely Ojamets märgib, et enamasti on ühistu liikmed keskealised inimesed, kes orienteeruvad hästi investeerimises, neil on säästud ja nad ei taha raha kulutada, sest neil on kõik juba olemas. Reeglina on nad oma raha teeninud töö ja väevaga, nad on rahaküsimustes kogenud ja läbinägelikud. Paljusid liikmeid motiveerib ka teadmine,

et Tallinna Hoiu-Laenuühistu baseerub Eesti kapitalil ning et hoiustatav raha jääb Eestisse.

Tallinna Hoiu-Laenuühistu on saanud aastaseks ning saavutanud stabiilse turuseisu. Organisatsiooni elujõulisust ja vajalikkust näitab kas või tõik, et liikmete hulk ajas suureneb ning ühistuga soovetakse pigem liituda, kui sealt välja astuda.

Tallinna Hoiu-laenuühistu

Tallinna Hoiu-Laenuühistu

Põhikapital: 164 964 eurot

Liikmete arv: 247 inimest

Tallinna Hoiu-Laenuühistu on füüsiliste ja juriidiliste isikute hoiundus-, arveldus- ja laenuvõimekuse loodud finantseerimisasutus, mille eesmärk on osutada ühistugevuse kaudu liikmetele teenust.

Adress: Jõe 3 (5. korrus), Tallinn

Telefon: 663 0118

E-post: info@erahoius.ee

Koduleht: www.erahoius.ee

linnakodu

**Teadetetahtlid liftis
ärgitavad suure maja
elanikke suhtlema.**

lk 8-9

**Paljud korteriühistud peavad
renoveerimisplaane. Paraku
on igas majas keegi, kes on
põhimõtteliselt laenu vastu.
Sel juhul tasub appi kutsuda
KredExi konsultant.**

lk 12-13

**Küte muudkui kallineb.
Muud võimalust ei ole,
kui ülekütmist vältida.**

lk 15

Nii vähe vaeva katusega

Tunne elust rõõmu Ruukki teraskatuse all

RUUKKI
more with metals

Inimesed on rõõmsad, kui neil pole vaja muret tunda oma maja katuse pärast. Siis saavad nad keskenduda asjadele, mis on neile palju olulisemad. Ja meie usume, et nii peabki olema.

Kerge osta, kerge paigaldada, kerge omada - Ruukki teraskatused on loodud selleks, et koduomanike elu oleks murevaba.

Katuse turvatooted aasta lõpuni -30%

Ka selleks aastaks ennustatakse lumerohket talve. Just nüüd on õige aeg oma katus üle vaadata ning paigaldada vajalikud turvatooted (lumetõke, katuseredel ja katusesild).

www.ruukki.ee/kodu

Tasuta infotelefon 1914

Katus peab olema turvaline

Hoonete katused vajavad perioodilist hooldust ja kontrolli. See omakorda nõuab turvaliste käiguteede loomist katustele, et tagada ohutu ligipääs korstnate, läbiviikude, katuseakende või antennide juurde.

Lumetõke tuleb paigaldada sissekäikude, räästa all kulgevate kõnniteede, puhke- ja mängunurkade kohale, kus katusele alla libisev lumi võib põhjustada õnnetusi, samuti ka räästa rennide ühenduskohtade kaitseks.

Ohutu liikumise huvides lumekoristuse ajal on soovitatav paigaldada katusele nii **redel** kui **katusesild**. Katusesild on mõeldud liikumiseks katuseharjaga paralleelselt ja ühtlasi kaitseb ta läbiviikusid alla libiseva lume eest.

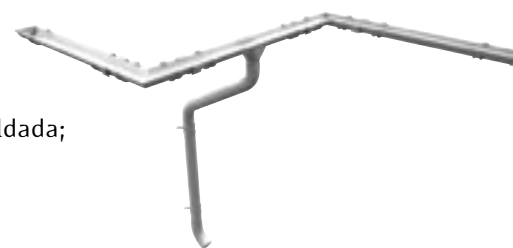

Et vihmavesi ei uputaks

Vihmaveesüsteemita ei täida ükski katus täielikult oma ülesannet. Kui mitte rohkem, siis renn välisukse kohal või tänavapoolses räästas on siiski hädavajalikud. Katusele otse pinnasele kukkuv vihmavesi märgab fassaadi, kahjustab selle välisilmet ja lühendab konstruktsiooni eluiga.

Ruukki vihmaveesüsteemi eelised:

- sobib kivi-, profiil- ja bituumensindelkatustele;
- nii uutele kui ka renoveeritavatele hoonetele;
- detailid standardmõõtudes;
- kahepoolse värvkattega;
- ilmastikukindel ja vastupidav;
- kerge paigaldada ja lihtne hooldada;
- Ruukki garantii 20 aastat.

Pika ajalooga kortermaja läbis põhjaliku uuenduskuuri

“Õeldakse, et vana sõber on parem kui kaks uut. Minu arvates kehtib see suuresti ka hoonete kohta. Vanad majad tekitavad nostalgiat, neis on midagi järeleproovitud ja usaldusväärset,” leiab Liivalaia 32 korteriühistu juhatuse liige Roman Snahtšjan, kes on selles majas elanud juba 35 aastat.

■ ÜHE MAJA LUGU

Kui hoone jõuab aga nii austusväärsesse ikka, tuleb paratamatult hakata mõtlema selle renoveerimisele. 2004. aastal tehtud ehitustehnilise ekspertiisi tulemused näitasid, et maja vajab uuendamist 50–90 protsendi ulatuses. Nüüdisajastama tuli hakata elektrisüsteemi, vee- ja kanalisatsioonitorustikku, küttesüsteemi, trepikodasid, fassaadi jne.

Kuna remondifondi kogutud summadest nii põhjalikuks remondiks ei piisanud, võtsid majaanikud üldkoosolekul vastu otsuse pöörduda panka. Sellise valiku tegemiseni jõudmine ei läinud muidugi libedalt – hääletamisele

ja prioriteetide selgeksrääkimisele kulus oma paar aastat. Lõpuks õnnestus koostada ka kõik vajalikud dokumendid: koosolekute protokollid, andmed korteriühistu kuludest ja maksete laekumise täpsusest, info võlgnike arvu kohta jm. Pank andis korteriühistule 5 miljonit krooni laenu ning remonditööde tegemisel hakkas silma peal hoidma ehitusjärelevalvefirma.

Kõige tähtsam on küte

Pärast energiaauditi tegemist tellis korteriühistu uue küttesüsteemi projekti. Enne seda vahetati välja elektrijuhtmetistik ja -kilbid, asendati maalused kanalisatsioonitorud hoovis. Trepikodadesse paigaldati uued aknad. Kui kütte-

Liivalaia 32 on pikk ja kaardus maja, mis meenutab kindluse müüri. Uhke maja valmis 1956. aastal, neli järgnevat aastat otsiti sobilikku lahendust, kuidas vältida paindekoha lagunemist. Fotod: Jevgenia Izotova

süsteemi projekt valmis, algas küttesüsteemi uuendamine. Samal ajal vahetati majas ka vee- ja kanalisatsioonitorustiku. Töölisel tegevaltsalgavalt tööd, paigaldades kuulsurikka maja labürintides sadu meetreid mitmesuguse läbimõõduga ja eri materjalidest torusid.

Töö käigus tuli ilmsiks ka see, et maja projektdokumentatsioon ei vasta kohati tegelikkusele. Näiteks seal, kus projekti järgi pidi asuma koridor, oli hoopis läbipääsuta sein. Või oli plaanile joonistatud eluruum, mida ei eksisteerinud. Küll aga oli olemas lugematul hulgal kamorkasid, nišše, koridore ja pööranguid, mis kõik tegid remonditööd keerulisemaks.

Küttesüsteemi uuendami-

MÖÖBLI MÜÜK

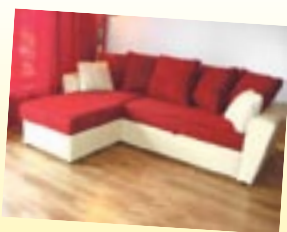
VESSE 4, TALLINN

AVATUD E–R 10–19, L 10–17
www.mooblimuuk.ee

NURGADIIVANVOODI BARUTO (EESTI)
270x160 / 145x200 ENNE 987 €
NÜÜD 720 €

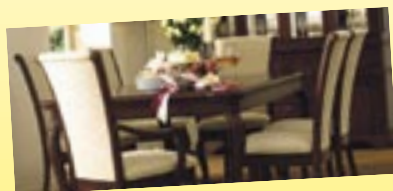
NURGADIIVANVOODI SALLY (EESTI)
243x150 ENNE 565 € NÜÜD 480 €

DIIVANVOODI SIMONA (EESTI)
243x95 / 140x195 ENNE 450 €
NÜÜD 395 €

MAGAMISTOAKOMPLEKT MONACO (EESTI)
(VOODI 160x200 + 2 ÖÖKAPPI) 520 €

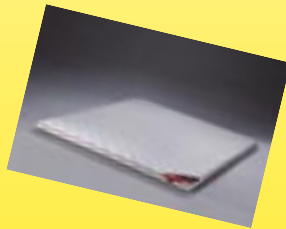
TÄISPUIDUST
LAUAKOMPLEKT IRENA
(McMichael) (laud + 6 tooli)
1645 €

VOODI LEEDI (EESTI)
160x200 290 €

SLEEPWELLI VEDRUMADRATS RED POCKET
160x200 ENNE 378 € –20% NÜÜD 315 €

SLEEPWELLI KATTEMADRATS
TOP LATEX SENSITY 160x200
ENNE 232 € –20% NÜÜD 193 €

Sleepwell
Hea une madratsid

KÖIK SLEEPWELLI SARJADE RED, BLACK
JA TOP TOOTED –20% (KUNI 6.11.11)

ALATI SOODSAD HINNAD!

www.osram.ee

Erinevad lambid – sama valgus!

Vana hõõglamp	Halogen ECO	Kompakt-luminofoorlamp	LED-lamp
25W 220 lm	18W 170 lm	5W 240 lm	4W 250 lm
40W 415 lm	28W 345 lm	7W 340 lm	6W 365 lm
~~60W 710 lm~~	42W 630 lm	11W 630 lm	12W 650 lm
~~75W 935 lm~~	53W 840 lm	15W 850 lm	12W 810 lm
~~100W 1340 lm~~	70W 1200 lm	20W 1160 lm	

Lumen(lm) on valgusvoo (valgusallika poolt kiiratava valguse võimsuse) mõõtühik

OSRAM

se projekt nägi ette ka katusekorruse soojustamise, sest just pööningu kaudu läks hoonest välja märkimisväärsel hulgal soojust. Selleks otsustati kasutada mineraalvilla. Aga enne seda oli vaja uuendada ventilatsioonitorusid, mis on samuti katusekorruusel. Sellele kõigele pidi eelnema pööningu põhjalik puhtaksrookimine, sest poole sajandi jooksul oli sinna kuhjunud igasugust kraami. Lisaks tuli pööningule ehitada ligi 200 meetri pikkuses puitkonstruktsioone, et tagada juurdepääs luukidele, kaablitele ja seadmetele. Katusekorruus soojustati 35–40 sentimeetri paksuse mineraalvilla kihiga ja pööninguaknad kaeti luukidega.

Projekti järgi pidi majas saavutatama kuni 30-protsendine küttekulude kokkuhoid. Tõsi, radiaatoritele paigaldatud termostaatide reguleerimine vajas algul veidi harjumist ja arusaamatusi tekkis ka temperatuuri reguleerimisega üldises küttesüsteemis. See tõi esimesel talvekuul kaasa tohutu ülekütmise ja korteriomani ke küttearvete kasvamise 30–40 protsenti. Aga järgmisel kuul leidsid kõik probleemid lahenduse ning pikisilmi oodatud kokkuhoid oli käes – küttearved vähenesid vähemalt 20 protsenti, suuremate külmadega isegi 30 protsenti. Mis samuti märkimisväärne, lõppesid torustiku avariid, mille likvideerimine oli varem elanike närve kulutanud ja tublisti remondifondi vähendanud.

Päikselised trepikojad

Uuenduskuuri läbisid ka trepikojad ja käsipuud. Trepikojad on nüüd heledates ja päikselistes toonides kompenseerimaks seda, et need on tavaliselt hämarad ja asuvad põhja pool.

Suvel vahetati trepikodades ka gaasitorustik, kuna vanad torud olid juba eluohhtlikult

Noor ja tegus korteriühistu juhatus liige Roman Snahtšjan on näinud tublisti vaeva, et pika ajaloo maja saaks väärilise ja põhjaliku värskenduskuuri.

amortiseerunud ja lasid gaasi läbi. Järgmised pool sajandit peaks nüüd mureta olema, sest uued torud vastavad igati normidele.

Otse loomulikult vahetasime ära ka välisused, sest vanad olid juba roostetama läinud. Nüüd on kõik välisused ühte nägu ja ühte tegu.

Kuna meil õnnestus kokkuhoidlikud olla ja remondiks plaanitud summast jäi raha üle, on kavas ülejäänud raha eest fassaad korda teha. Samuti tahaksime trepikodadesse ja sisehoovi paigaldada videovalve süsteemi. Täna pool on meil juba olemas politsei videovalve.

Teatetahvlid liftis soodustavad suhtlemist

Varsti jõuab lõpule sisehoovi ja parkimisplatsi renoveerimine. Taotlesime projekti "Hoo-vid korda" käigus linnalt raha ning tänu sellele kompenseeritakse osa kulunud rahast (kuni 15 000 eurot). Lõpuks saime paika ka kaua oodatud automaatväravad. Nüüd pole võõraste autode parkimisega enam probleeme ning majaelanikel on lihtsam oma sõidukile koht leida. Sisehoov pole eriti suur, kuid majas on 57 korterit ja seitse äripinda.

Meie majas elavad väga eri-

Uuenduskuuri läbinud trepikojad on nägusad ja valgusküllased.

nevad inimesed. Noored ja pensionärid, ärimed ja arstid, juristid ja ehitajad... Samuti on palju üürnikke ja nende seas on ka välismaalasi, näiteks prantslasi, itaallasi ja hiinlasi. Eks suures linnas kipub nii olema, et kortermaja elanik ei pruugi oma naabreid tunda. Et ärgitada majaelanikke rohkem suhtlema, paigaldas korteriühistu juhatus liige Aleksei Baranov liftidesse valged tahvlid koos markerite ja kustutuskummiga. Nendele interaktiivsetele teadetetahvlitele saavad majaelanikud üksteisele önnesoove või armuavaldusi

kirjutada, sõnumeid edastada või lihtsalt head päeva soovida. Praktika näitab, et roppusi ega labasusi ei kirjuta ega joonista keegi.

Viiekorruselises majas on lift üsna eriline nähtus. Kuid eks majagi ole eriline. Maja valmis 1956. aastal, kuid anti kasutusse tervelt neli aastat hiljem. Miks? Sellepärast, et neli aastat otsiti lahendust sellele, kuidas takistada hoonet keskelt pooleks murdumast. Hoone on pikk ja painutatud, meenutades mõne kindluse müüri, selle all on aga liiv ning lisaks asub hoone kunagise Härjapea jõe sängi kohal. Täna nimigi, mis viitab laiuvatele liivaväljadele, on pärit tsaariajast. Just sel põhjusel on asfalt siinkandis tihti sisse vajunud, eriti just tugevate vihmade ajal. Nõnda nuputati neli aastat, kuni leiti lahendus: maja "paindekoht" Liivalaia ja Juhkentali tänav nurgal toestati spetsiaalse trossidega ja betoneeriti. Ja lahendus toimib, sest vaatamata liivasele aluspinnale on maja kindlalt seisnud juba 50 aastat ja seisab teist sama palju veelgi.

Roman Snahtšjan,

Liivalaia 32 korteriühistu juhatus liige

Tahvlike liftis, kuhu majaelanikud saavad sõnumeid kirjutada.

Alfamodum

Mööbel, mida tasub osta...

Mööbel otse tootjalt, Teie soovide ja mõtude järgi

Seoses mööblinäidiste uuendamisega algab SÜGISENE HINNASADU!

1289 €
tehnikata **-50%**
650 €

2923 €
tehnikata **-50%**
1460 €

1284 €
tehnikata **-50%**
642 €

Mustamäe salong

T-R 10-19, L 10-16, E ja P suletud

Paldiski mnt 77, Tallinn

Tel 6 560 020, 53 330 524

E-post: pood@alfamodum.ee

Kõikidele näidistele kehtib soodustus kuni 50%

www.alfamodum.ee

Suur valik aksessuaare köögmööbli jaoks

Paigaldus

Möötmise ja transport

Köögithehnika komplekteerimine

Maja ostes tasub põhjalikult ehituskvaliteeti kontrollida

KINNISVARA

Maja ostmise peamine eelis võrreldes ise ehitamisega on see, et majja saab sisse kolida ja seda vajalikust mahus kohe laenu tagatisena kasutada.

Ehk siis teisisõnu annab valmismaja ost aja kokkuhoiu uude koju kolimisel ning lihtsama ja odavama lahenduse finantseerimisel. Aga see on ka kõik. Jättes kõrvale kõik tingimata kontrollimist nõudvad küsimused, näiteks ehitus- või kasutusloa olemasolu, projektdokumentatsioon, hooldusjuhised jne, tasub kodu ostes keskenduda ennekõike ehitustööde ja tehnosüsteemi kvaliteedile. Siinkohal aga algabki kõige keerulisem töö. Konstruktsioonid on kaetud ja nende seisukorda ei näe. Abi on projektdokumentatsioonist, kuid selles, kas on ikka täpselt nii ehitatud kui projektis, ei ole mingit garantiid.

Ehitusveeb

■ Lisainfot oma maja ise ehitamise kohta saab ehitusveebist aadressil www.majaehitaja.ee.

Mida ostetavat kodu üle vaadates esmajoones jälgida?

Vundament

Kas vundamendis on pragusid? Mõne prao leiab vundamendist ikka, kuid murekohaks on pigem selline pragu, mis läbib kogu nähtavat vundamendiseina. See võib tihti olla tekkinud vajumisest ja selliste vigade parandamine on kallis. Pragu on ainult mündi üks pool ning tavaliselt ei tähenda see probleeme kandevõimega, kuid pragude tõttu pääseb niiskus vundamendist seina ja põrandakonstruktsiooni.

Maja üle vaadates tasub uurida ka seda, kas vundamendil on niiskuskahjustusi, kas on näiteks krohvikihit maas või on mingil põhjusel mõni osa tumedamat tooni (niiske). Proovi välja selgitada, millest see on tekkinud. Kas põhjuseks on katkine vihmaveetoru või on maapind vundamendiseina poole kaldu?

Avade sillused

Vaata, kas akende ja uste sillustes on pragusid. Ka nendel on probleemiks just see, et niiskus pääseb läbi tekkinud

avade seinakonstruktsioonis.

Katus

Võimalusel kontrolli katus üle, nii väljast kui ka näiteks avatud pööninguga katus alt-poolt. Vaata lähemalt katusekatte seisukorda ja vihmavee äravoolu korrasolekut, otsides võimalikke lekkekohti. Uuri korstna ümbrust ja muid läbi viike ning veendu nende veehindluses. Katus paneb aluse maja pikale eale.

Soojapidavus

Talvel on mõistlik tellida maja termokaameraga pildistamine, mis annab tegelikult olukorrast kiiresti hea ülevaate. Soojapidavus ei tähenda ainult seintes paksu soojuskihti. Tähtsam on see, et kogu maja oleks korralikult ühtlaselt soojustatud ning seal ei oleks külmasildu.

Peale seinte on väga tähtis põranda ja katuse soojustus. Tänapäeval võiks põranda soojustus olla vähemalt 20 sentimeetrit, seintel 15–20 sentimeetrit ja lael 30 sentimeetrit. Soojustuse kvaliteeti võib kaudselt hinnata selle järgi, kas näiteks seintel või nurkades on niiskuskahjustu-

si, mis võivad olla tekkinud nn külmasildadest.

Ventilatsioon

Nüüdisaja majades, mis just soojapidavuse tõstmise eesmärgil on suure õhupidavusega, on tingimata vajalik korralik ventilatsioon. See tähendab, et ostetaval majal peab olema loomulik või sundventilatsioon. Halvast ventilatsioonist annab märku akende sisepinnale tekkiv kondensatsioonivesi, mis võib näiteks puitaknaraame kahjustada.

Küttesüsteem

Ennekõike tuleks üle vaadata küttekolded ja hinnata nende seisukorda. Küttekolded ja -lahendused peavad olema hooldatud ja töökorras. Uuri, millal viimati küttesüsteemi hooldati ja kuidas seda tehti ning millised on küttesüsteemi hooldus- ja halduskulud aastas.

Maja ost on pikaajaline investeering ning seetõttu tuleb aega võtta ja hoone korralikult läbi vaadata. Ülevaatusel leitud probleemid oleks hea kirja panna. Hiljem saab märkmete abil umbkaudselt arvutada, milliseid investeeringuid on maja korrashoiu nimel mõistlik tegema hakata,

Kuigi väljast võib maja kena paista, on alati põhjust piiluda ka selle sisesusse. Foto: Bulls

ning arvutada välja kodu soetamise lõpphind ehk siis ostuhind pluss korrastamise hind.

Seega ei peaks kodu ostma ainult emotsioonide põh-

jal, vaid hindama hoonet ka ehituslikust küljest. Nii ei tule otsust hiljem kahetseda.

Eno Pappel,
ehitusspetsialist

Amader Mööbel pakub stiilset antiikmööblit

Lühidalt on Amader Mööbli moto: “**Hea mööbel uuesti ringlusesse!**”. Mööblikauplus müüb antiikstiilis täispuitmööblit, mis on pärit Euroopast, ning ka päris ehtsat antiikmööblit. Peale Euroopast toodud mööbli on müügil Eesti vanaaegset talumööblit. Tootevalikus on nii lihtsaid kui ka eksklusiivseid lisandeid interjöörile. Toodete valik on väga lai: saadaval on kummutid, kapid, riiulid, lauad, toolide komplektid, vitriinid, puhvetid, diivanilauad, tugitoolid, esikukapid. Peale selle on müügil hulgaliselt dekoratiivsemeid, näiteks pilte, kujukesi, nõusid, valgusteid, peegleid jne. Amader Mööbel pakub oma klientidele ka sisekujundusteenust, mille käigus antakse nõu, kuidas sobitada olemasolevat uut ja poes leiduvat vana mööblit. Samuti on võimalik lasta kauplusest ostetud mööbli värvikihti uuendada.

Kauplus Amader Mööbel asub Tallinnas Rannamõisa tee 4B ja on avatud E–R kella 10–19 ja L kella 10–18. Infot saab telefonidel 6 560 348 ja 53 454 281 või meiliaadressil info@amadermoobel.ee.

Tootevalikuga võib tutvuda kodulehel www.amadermoobel.ee.

Heki tee 6, Haabneeme, Viimsi

Müüa

1-toaline korter (39 m²), hind koos kööginõudega 46 650 €

1-toaline korter (43 m²), hind koos kööginõudega 50 500 €

2-toaline korter (77,6 m²), hind 78 000 €

2-toaline saunaga korter (81,2 m² + 4,8 m² rõdu), hind koos kööginõudega 82 000 €

3-toaline korter (92 m² + 2,8 m² rõdu), hind 94 000 €

3-toaline korter (94,2 m² + 2,8 m² rõdu), hind koos kööginõudega 98 000 €

Ruumikad ja energiasäästlikud korterid.

Majale on omistatud B-energiaklass – see tähendab, et hoonel on minimaalsed küttekulud.

2007. aastal valminud viiekorruselise maja ehitusel on kasutatud ainult kvaliteetseid materjale.

Majas on liftid, mis ulatuvad ka keldrikorrusele. Parkimine ja kuurid on suletud maa-aluses parklas.

Käe-jala juures on kõik eluks vajalik: poed, koolid, lasteaia, ühistranspordipeatused, haigla, apteegid jne. Mõnesaja meetri kaugusel asub mõnus suplusrand. Tervisespordihuviliste kasutada on valgustatud kergliiklustee.

Arendaja/müüja:
Sorensen Invest OÜ
Hirvo Lukas
tel 50 89 234
hirvo@alg.ee
www.alg.ee

www.alg.ee

**Rehnet
Gruppe**

Puhastusteenused
Koristusteenused
Kinnisvarahooldus

info@rehnetgruppe.ee
tel 5553 5600, 665 45 09
www.rehnetgruppe.ee

BEST CLEAN

PUHASTUSTEENISTUS

- HOOLDUSKORISTUS
- SUURPUHASTUS
- PUUPÕRANDATE HOOLDUS
- PRÜGIVEDU
- HALJASTUSTE HOOLDUS
- ABITÖÖD
- TEKSTIILPINDADE PESEMIN

Tel 55 20 870, 65 65 311
puhastus@bestclean.ee
www.bestclean.ee

Veo- ja kolimisteenus

**TEENINDAME
7 PÄEVA NÄDALAS**

Tel 56 471 516, 6 576 301
Veljo

Soojakulused saab arvestada nii ja naa

KOMMUNAALU

Korterelamute elanikud pöörduvad jätkuvalt tarbijakaitse nõuandlasse murega, et nad ei ole kehtestatud soojusenergia kulude jaotamise meetodiga rahul.

Läinud aastal tegi Tallinna tarbijakaitse nõuandlasse (Sakala 23A) kütte kohta kaebuse 178 inimest ja sooja vee kohta 67 inimest. Kütte asjus on 23 protsenti pöördumistest seotud külmade tubadega, 14 protsenti küttekulude hinnatasega ja kaheksa protsenti sellega, et ollakse sunnitud otsima erinevaid kütmise variante ja satutakse seetõttu uute probleemide ette.

Arvestus õiglasemaks

Sooja vee kasutamise juures tekib üle poole probleemidest selle tõttu, et ei olda rahul kulude jaotamisega korterite vahel. Näiteks jagatakse paljudes kortermajades see osa tsirkulatsioonikaost, mis läheb sooja vee varustuse süsteemist vannitubade kütteks, korterite vahel vastavalt ruutmeetritele (vt ka skeemi). Suuremate korterite suhtes aga pole see õiglane jaotus, sest kui fütisika valemid appi võtta ja arvestada selle meetodika järgi välja eeldatav vannitoa temperatuur näiteks kolmetoalises korteris, siis tuleb välja, et kolmetoalise korteri vannitoas peaksid suvel olema miinuskraadid. Ehk siis suuremad korterid maksavad sooja vee eest sedamoodi, nagu peaksid suvel nende vannitubades piltlikult öeldes

kogu aeg remondimeeste brigadid külmunud torusid lahti sulatama.

19 protsenti pöördumisi on seotud sellega, et ei osata arvutada ühe kuupmeetri sooja vee kasutamise kaasnemat soojusenergia kulu maksumust.

Juristid vs. fütisikaseadused

Meenutame fakti, et korteriühistud on tegutsenud juba üle 15 aasta, kuid probleeme on ikka veel. Kas siit ei teki uut küsimust: miks need probleemid aina korduvad? Üks võimalik vastus on selline, et juristide kirjutatavate seaduste regulatsioon ei hõlma fütisikaseaduste mõjusfääri. Aga kui seni ei ole meile keegi appi

tulnud, kas siis me ise ei võiks koonduda ja õiget metoodikat kasutades hakata ise õigeid lahendusi välja töötama?

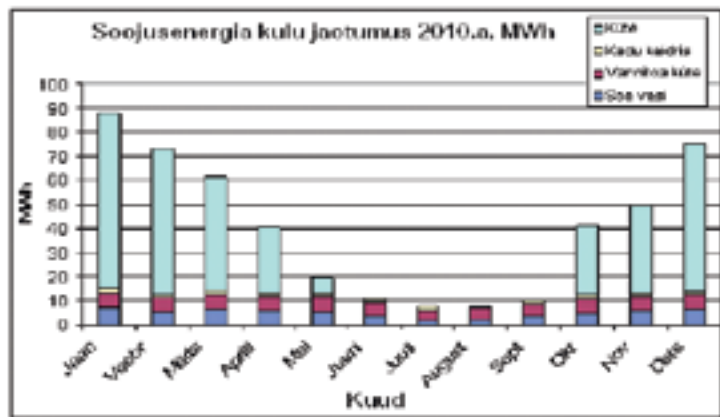
Selge see, et paljud tahaksid raha kokku hoida ja kütte eest vähem maksta. Aga kas oleme selleks kõik võimaliku teinud? Toon näite elust. Noor mees, hariduselt jurist, kurtis, et kütmine pole piisav. Kui tema korteris temperatuuri mõõdeti, saadi tulemuseks 21 kraadi. Samas kuivas tal esikus ja tubades nõõril kümmekond triiksärki. Mees ise kõndis toas ringi T-särgis. Mida siit järeldada? Kas või seda, et kodus võiks vajadusel soojemad rõivad selga panna.

Aado Luik,

Tallinna tarbijakaitse nõuandla

Kuhu läheb soojus

Soojusenergia kasutamine viiekorraselises kolme trepikojaga korterelamus läinud aastal

Kasutatud soojusenergia on jaotatud nelja ossa. Ülemine osa näitab küttekulude suurust megavatt-tundides, alumised kolm osa soojusenergia kulu seoses sooja vee andmisega korterites. Kõige alumine osa näitab sooja veega kraanidest välja lastud soojusenergia hulka. Alt teine osa näitab vannitubade piires sooja vee tsirkuleerimisel eraldunud soojusenergiat ja alt kolmas osa sooja vee tsirkuleerimisel keldikorrusel kaduma läinud soojusenergia kogust, mis on aasta läbi 1,1–1,6 megavatt-tundi.

Soojuse hind tõuseb mitmel pool Eestis

Sel ja järgmisel kuul tõuseb soojusenergia piirhind mitmel pool Eestis, sealhulgas mitmes Tallinna piirkonnas.

Foto: Delfi

Konkurentsiamet kooskõlastas septembris ja oktoobri esimeses pooles uued ja kõrgemad soojuse piirhinnad AS-i Eraküte Jõgeva, Tartu ja Rapla võrgupiirkonnas, Fortum Termest AS-i Laagri, Saue, Nõmme, Tallinna Kesklinna ja Piriita, Põhja-Tallinna, Viiratsi, Väike-Maarja ja Narva-Jõesuu võrgupiirkonnas ning Tallinna Küte AS-i ja AS-i Võru Soojus teeninduspiirkonnas.

Soojusenergia kallineb enim Fortum Termesti Põhja-Tal-

linna ja Kesklinna-Piriita ning Laagri ja Väike-Maarja võrgupiirkonnas. Näiteks Põhja-Tallinnas hakkab soojuse mega-

vatt-tund novembris maksma käibemaksuta 61,66 eurot ehk ligi 42 protsenti varasemast rohkem. **city24.ee/LL**

Halval sisekliimal on mõju ka korterite hinnale

Domus Kinnisvara maaklerid puutuvad palju kokku seliste eluruumidega, mille sisekliima pole mitte ainult halb, vaid on hakanud ehitist kahjustama, kirjutab Domus Kinnisvara arendusdirektor Ingvar Allekand ettevõtte blogis. Allekand usub, et kvaliteetselt ja ebakvaliteetselt rekonstrueeritud elamutes asuvate korterite hindade erinevus hakkab pikemas perspektiivis kasvama. Ostjate jaoks muutuvad üha määravamaks munaalkulud ning poolikult või kehvalt rekonstrueeritud elamutel on need lihtsalt paratamatult suuremad.

Korteri ostmise plaanidega inimestel soovib ta tähelepanu pöörata sellele, milline tundub olevat sisekliima: kas ruumides on liiga niiske või liiga kuiv. Teiseks tuleks üle vaadata seinad ja akende ümbrused ning uurida, kas seintel (eriti välisseinte ühenduskohtades lae või põrandaga) paistab

Foto: EPL

niiskuskahjustusi või hallitust. Vaadata on põhjust ka kardinade taha ning vajadusel tuleks astuda toolile, et heita pilk kõrge kapi taha varjatud lae nurka.

Kui eluruumidel on plastramidega aknad, siis võiks kontrollida, kas akendel on tuulutuspilud või mikrotuulutus. Tähelepanu tuleks pöörata ka sanitaarruumidele ja köögile ning piiluda ka sealsetesse varjatud kohtadesse, näiteks kraanikausikapi alla, vanni alla jm. Just varjatud kohtades kipub õhuvahetus olema kõige halvem ning sellistesse kohtadesse kogunenud niiskuse tõttu hakkavad vohama seened ja hallitus. Sanitaarruumides tuleks kontrollida, kas ventilatsioonivad on ikka olemas ja kas need viivad korrektselt ventilatsioonilõõri. Päris tihhti on juhtunud, et nn euroremondi ajal on ventilatsiooniavad kinni ehitatud või viidud teise kohta ilma, et õhk pääseks korrektselt lõõri. **LL**

KORTERID

Müüa remonti vajav 3-toal korter Kunderi 35A. 3/1, üp 48,7 m². Eraldi sissepääsu, ilusa suure hoovi ja hea planeeringuga korter. Hind 88 000 €. Tel 6 684 700, 50 20 702 Sille Lehtmetes

Müüa 2-toal korter Sakus Pargi 8. 39,2 m², 3/2, kivimaja. Korteril vahetatud el-juhtmesistik, ukssed ja aknad. Hubane ja kena korter. Hind 32 000 €. Tel 6 684 700, 50 40 480 Evelin Mikhelson

Müüa 3-toal korter Mustamäel Sütiste teel! 5/5, 60,7 m², aknad kolme suunda, renoveeritud, avatud köök-elutuba. Hind 49 600 €. Tel 6 684 700, 53 835 517 Eva Maria Montvila

Müüa 3-toal korter Mustamäel Tammsaare tee 87. 14/7, 64 m². Rõdu. Kvaliteetse remondiga korter. Aktiivne korteriühistu. Hind 70 000 €. Tel 6 684 700, 56 268 960 Taavi Reimets

Kaili Tamm
56 268 258

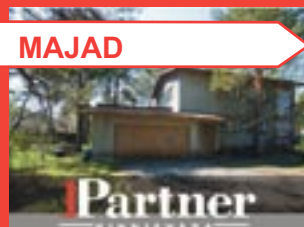
AITAN MÜÜA KINNISVARA

Müüa 3-toal rem. vajav korter Tammsaare tee 110. 67 m², 2 tuba eraldi, kaks rõdu, madalad kommunaalkulud. Torud vahetatud. Tehke oma pakkumine! Hind 46 800 €. Tel 6 684 700, 51 66 667 Marko Lind

Müüa 1-toal korter Lasnamäel Linnamäe teel. 9/7, üp 32,6 m². Korter remonditud, pakettaknad. Hea asukoht. Hind 36 000 €. Tel 6 684 700, 56 499 160 Aleksei Kotov

Müüa eramu Nõmmel. Kinnistu 1102 m², 1968. a. 262 m², kivimaja, tsentr. kommunikatsioonid, keskküte, sobilik kahele leibkonnale, kõrghaljastus. Hind 209 000 €. Tel 6 684 700, 51 32 422 Ville Värk

Müüa kivimaja Kiisa lähisel Aespal. Üp 150 m², krunt 1264 m², 5 tuba, saun, hooldatud aed, garaaz, hea ühendus Tallinnaga. Hind 69 000 €. Tel 6 684 700, 56 560 460 Olmer Oigus

Müüa ehitusjärgus eramu Laiaküla külas Männiliiva tee 16. Kinnistu 1503 m², 144 m², termoprofiil, 5 tuba, tsentr. kommunikatsioonid, gaas, kõrghaljastus. Hind 122 000 €. Tel 6 684 700, 51 32 422 Ville Värk

Müüa maja Sauel Nõmmiku 21. Suurte põlistammedega 1189 m² krundil asuv 110 m² remonti vajav maja. 4 tuba, tsentraalne vesi, kanal. Hind 99 400 €. Tel 6 684 700, 56 484 334 Tiit Kirss

OST MÜÜK ÜÜR HINDAMINE

Ülejäänud parimad pakkumised www.1partner.ee

Rävala pst 3 10143 Tallinn Tel +372 668 4700 Faks +372 668 4701 e-mail 1partner@1partner.ee

1Partner
KINNISVARA

Konsultant aitab majaelanikel laenuvõtmises kokkuleppele jõuda

■ 3 KÜSIMUST

Igas majas on keegi, kes on põhimõtteliselt laenuvõtmise vastu. Abi võib olla KredExi konsultandist, kes tuleb ühistu koosolekule selgitustööd tegema.

Linnalehe küsimustele vastas KredExi eluasemedivisjoni juhataja Mirja Adler (pildil).

Millised on renoveerimistoetuse taotlemise juures suurimad kitsaskohad?

Toetuse taotlemine iseendast ei ole väga keeruline, kuid sellele peavad eelnema põhjalikud ettevalmistused. Kõige keerulisem on maja sees kokkuleppele jõuda. Igas majas on keegi, kes ei soovi, et hoonet renoveeritaks, või on põhimõtteliselt laenu võtmise vastu, arvestamata, et renoveeritud maja küttekulud on väiksemad ja kokkuhoiu arvelt saab tasuda laenumakseid. Selle probleemi lahendamiseks pakub KredEx konsultante, kes tulevad ühistu koosolekule ning vastavad seal elanike küsimustele renoveerimise ja finantseerimise kohta. Konsultantide kohta leiab lisainfot lehelt www.kredex.ee.

Kuidas vältida kortermaja renoveerides ebakvaliteetset tööd ja muid probleeme?

Rekonstrueerimise järel tekivad probleemid tavaliselt sellisel juhul, kui korterelamut ei ole käsitletud tervikuna.

Hoonet osadena rekonstrueerides tuleb arvestada tehtavate ja/või tegemata jäetavate tööde mõju hoonet kasutamisele. Näiteks kui hoonet välispiirded soojustatakse ja vahetatakse aknad, kuid ei uuendata ventilatsioonisüsteemi, on värske õhu juurdevool takistatud ja olemasolev loomuliku ventilatsiooni süsteem ei toimi enam. Puuduliku õhuvahetuse tõttu on eluruumides kõrge suhteline õhuniiskus ja hallituse tekke oht.

Valesid tehnilisi lahendusi ja ebakvaliteetset tööd saab vältida, kui tellida kvaliteetne rekonstrueerimisprojekt ja kasutada omanikujärelevalvet.

Kinnisvaraspetsialistid kinnitavad, et renoveeritud paneelilamute korterid

pakuvad uute majade korteritele tõsist konkurentsi. Kui palju kortermaju on juba renoveeritud ja millal peaksid kõik majad olema korda tehtud?

KredExi andmetel on suuremal või vähemal määral riiklike toetuste ja rahastamismeetmete kaasabil renoveeritud viiendik korterelamutest, lisaks on osa korterelamuid renoveerinud vaid enda või panga vahenditega. Seega on tööpõld suur ning kuna rekonstrueerimine on suurt rahalist panust eeldav töö, sõltub korterelamute renoveerimine kindlasti riigipoolsete meetmete olemasolust ja rahastamisvõimalustest. Kuna energiasääst on üks prioriteete, loodame jätkuvalt rahastamisele ning niimoodi ka eluasemefondi paranemisele.

Renoveerimistoetuste statistika

- KredEx alustas kortermajadele renoveerimistoetuse väljastamist läinud aasta 30. septembril.
- Toetust on saanud 217 korterelamut kokku 5 888 100 euro ulatuses.
- Tallinnas on toetus eraldatud 99, Tartus 16 ja Pärnus viiele korterelamule.

Soovite oma rõdu kaitsta tuule, vihma, lume ja tolmu eest? Tundke ennast oma rõdul mõnusalt!

MALMERK FASSAADID
www.malmerkfassaadid.ee

AS Malmerk Fassaadid
Valdeku 132, Tallinn
tel 6599247, 5041744
rodu@malmerk.ee

Pakume karastatud klaasidega raamideta täielikult avatavaid rõduklaasisüsteeme.

REHVID ja VALUVELJED

Müük ja paigaldus

Rehvivahetus soodsa hinnaga:

• 13"-16" 20 €/4 tk • 17"-18" 25 €/4 tk

Rehvihoold 10 €/hooaeg

Hinnad kehtivad kuulutuse ettenäitamisel

inex.ee
Vesse 4, tel 6 727 586
www.inex.ee

KREDEx

Usume, et renoveerimine on igale ühistu

Külm tuba.
Liigniiskus, läppunud õhk.

Remondifond

Küte

Ei viitsi vaadata aadressi:
www.kredex.ee

oveerimine ule jõukohane!

Soe tuba.
Hea sisekliima.

KredExi toetus

Laenumakse

Remondifond

Küte

Vaatasin aadressi:
www.kredex.ee

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Takistuseks võivad osutuda korteriomanike suured võlad

KOMMENTAAR

Swedbankis saab positiivse vastuse üle 95 protsendi taotlustest.

Klientidel on enim probleeme KredExi toetuse korral nõutavate dokumentide esitamisega. Vahel on raskusi vormistusnõuetest arusaamisega, kuid selle juures saab aidata projektijuht, KredExi või panga spetsialist ning üldiselt leitakse suheldes nendele probleemidele lahendus.

Taotlemisel võib takistuseks osutuda korteriomanike suur võlgnevus. Standardtingimuste kohaselt peaks omanike üle 30-päevase tähtajaga võlasum-

ma jääma alla 30 protsendi kuu keskmisest laekumisest. Kui korteriühistu juhatus on astunud vajalikke samme võlgnevusprobleemide lahendamiseks, siis oleme teinud ka erandeid ja aktsepteerinud võlgnevustega ühistute laenuaotlusi. Kõige tähtsam on, et ühistu juhatusel on soov ja kompetentsus võlgnevuste likvideerimisega tegelda.

Soovitame ühistutel juba renoveerimisplaane kavandades pangaga ühendust võtta, et protsessi alguses koostööst oma tegevusplaani ning vajalikud dokumendid ja nende vormistamine. See aitab hiljem kõigil aega kokku hoida. Kuna laenuaotlemise

aluseks on ühistu üldkoosoleku vastav otsus, siis tuleks see teha vastavalt panga pakutud näidisprotokolli punktidele.

Muide, renoveerimislaenu kasutamine ei ole korteriühistu liikmetele kohustuslik. Need ühistu liikmed, kes soovivad oma osa investeeringust kohe ära maksta, ei pea laenumakseid tasuma.

Kuna soodusintressiga laenuaotuste ressurss on piiratud, on praegu paras aeg alustada ettevalmistustega, et jõuda projekteerimisega valmis siis, kui ehitamiseks sobivad ilmad saabuvad.

Janis Pugri,

Swedbanki väikeettevõtete osakonna valdkonnajuht

Asjaajamisele võib kuluda paar kuud

KOMMENTAAR

Renoveerimislaenu taotlused jõuavad tavaliselt positiivse otsuseni, kuid see võib vahel võtta arvatust enam aega.

Esmasest konsultatsioonist kuni laenu väljamaksmiseni võib kuluda paar kuud, sest peale dokumentide komplekteerimise tuleb korteriühis-

tul võtta ehituspakkumised ja valida tööde tegija.

Kõige enam esineb puudusi üldkoosoleku protokollides, mis kipuvad olema üldsõnaliselt ja tihti ebatäpsed. See tuleb asjaolust, et projekti detailid, näiteks see, kui palju ehitustööd täpselt maksma lähevad ja kui suurt laenu vajatakse, on üldkoosoleku toimumise ajal veel täpsustamata. Samas on pangale äärmiselt oluline fik-

seeritud otsus: laenusumma, laenu võtmise eesmärk ja KredExi käenduse kasutamine.

Seega on meie soovitus kogu ettevalmistus- ja renoveerimisprotsess detailideni läbi mõelda, võimalikult varakult konsulteerida panga kliendihalduriga ning jõuda vajalike dokumentide ja ajakava asjus ühise arusaamiseni.

Andra Altoa,

SEB Panga äriarendusjuht

Sinu eest valvel

Maailma suurim turvalahenduste pakkuja
G4S ootab Sind oma meeskonda

TURVATÖÖTAKS

Sinu tööks on korra ja sujuva klienditeeninduse tagamine ning korrarikkumiste tõkestamine.

Kandideerimise eelduseks on:

- vanus alates 19 eluaastast
- eesti keele oskus vähemalt kesktasemel (vastab keeleoskuse tasemele B2)
- kohtulikult karistamata
- hea tervis

Meie juures on Sul:

- stabiilne sissetulek
- paindlik töögraafik
- väljaõpe
- erinevad sportimisvõimalused

Huvi või küsimuste korral tule meie Karjäärikeskusse Tallinnas, Mustamäe tee 5 või helista telefonil 6511 787, 13322.

Kaasa võtta pass või ID-kaart, 1 foto ja haridust tõendav dokument. Mitte-eestlastel ja isikutel, kellele laieneb keeleoskuse nõue, võtta kaasa ka eesti keele oskust tõendav tunnistus (B2).

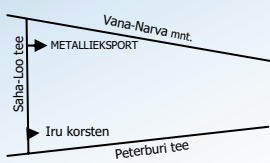

OSTAME VANAMETALLI

Saha-Loo tee 5B
Iru korstna kõrval,
1 km Peterburi teelt
Avatud E–R 7.30–16, L 8–15
Metalliekspor OÜ

Tel 6 096 117, 53 069 000
www.metalliekspor.ee

MAJA ja KORTERI VÄLISUKSED, SISEUKSED.
ERIMÕÖDUD STANDARDHINNAGA
UUES USTESALONGIS TALLINNAS.

NOMINETE
UKSED & LUKUD

ASSA
ASSA ABLOY

AARES UKSED
MANDELLI ROSSETTI REGUITTI

maja välisüks
tammespoon

metalluks soojustatud
keevishingedega

disainuks
venge spooniga

klaasiga siseüks
tammespoon

Tallinn, Kohila 2a, tel: +372 65 50 124 tallinn@nomete.ee
Tartu, Riia 136a, tel: +372 7 390 185 tartu@nomete.ee

www.nomete.ee

CITYCLEAN KEEMILINE
PUHASTUS MUSTAKIVI TEE 17,
LASNAMÄE PRISMAS
AVATUD: E – R 8.00 – 20.00
L – P 10.00 – 18.00
TEL: +372 600 62 35

HOMMIKUNE SOODUS TÖÖPÄEVITI

KELLA 8.00 – 10.00
PÜKSID ~~3,20~~ 2,80
SEELIK ~~3,20~~ 2,80
PINTSAK ~~5,00~~ 4,30

ALATES 19.09.2011
ALUSTAB TÖÖD KA RÕIVASTE PARANDUS!

MEELDIVATE KOHTUMISTENII!

Lumetõke hoiab ära katuselt varisevad lumelaviinid

■ REGE RAUTA...

Ei tali taeva jää, lund on Eestisse oodata selgi aastal. See tähendab, et majaomanik peab olema valmis lund koristama nii maja ees tänaval kui ka katusel.

Iseenesest on küll hea, kui lumi katuselt maha libiseb, kuid mõnikord on siiski mõistlik lund katusel hoida, näiteks lumetõkke abil. Lumetõketele on nimelt peale inimese ja räästaaluse vara hoidmise vihmaveerennide kaitsmise ülesanne.

Lumetõkke vajalikkus on eriti ilmne märtsis. Katusele on selleks ajaks kogunenud juba korralik hang, mis ühel hetkel liikvele läheb, pühkides oma teelt kõik, mis ette jääb. Kuupmeeter märga lund kaalub ühe tonni ja võib vaid ette kujutada, millist purustavat jõudu selline liikuv mass endast kujutab.

Milline tõke valida?

Lumetõkkeid on olemas kahesuguseid: torude kujul (kivi- ja plekk-katusele) ning valtsituna (profiilsele teraskatusele). Torulumetõkke kasuks räägib tugevam kinnitus ja see, et tõkke taha ei kogune sodi: tõke laseb männiokkad ja oksad ning puulehed kenasti läbi. Miinuseks on aga kõrge hind.

Teraskatusel võib kasutada ka odavamat kolmnurkset lumetõkkeplekki. Selle miinuspoolde võib arvestada selle, et tõkke taha koguneb kõvasti prahti ja lamedama katuse korral ka ras-

Torulumetõke on küll kallim, kuid see-eest töökindlam. Foto: AS Toode

Kuupmeeter märga lund kaalub ühe tonni ja võib vaid ette kujutada, kui purustava jõuga selline liikuv mass on. Foto: Bulls

ke lumemass, mis võib tõkke endaga koos kaasa viia.

Lumetõkkeid pole siiani valmistatud meil laialdaselt kasutusel olevatele eterniitkatustele, kuna selle rabeda materjali korral ei saa kasutada ühtegi üldlevinud lahendust.

Teine talvel katuseid kummitav mure on jääpurikate teke räästasse. Probleem pole niivõrd jääpurikas ise (kui- gi see võib kukkudes ka palju pahandust teha), vaid purika tekke põhjus. Purikad sünnivad seal, kus katuse alla pääseb

ebapiisava soojustamise tõttu soe õhk, mis moodustabki räästas kondenseerudes ja külma välisõhuga kokku puutudes külmunud veesamba.

Jääpurikas näitab soojustuse vigu

Kahjuks on väga paljudel hiljuti renoveeritud hoonetel soojustus lohakalt tehtud ja seega ilutsevad talvel räästas ka purikad. Päril uusehitistel seda täheldatud pole, aga üks erand kinnitab sealgi reeglit. Siinkohal pole muud soovitus, kui olla maja soojustades hoolikas ja pöörata enam tähelepanu ehitusjärelvalve vajadusele.

Katusevahetus võib tunduda lihtsa tööna, kuid väikeste vigade tegemise tagajärjel võivad näiteks katusealused jääda piisavalt ventileerimata ja laed soojustamata.

Erki Loigom,
AS Toode

DILARKASVUHOONED Eksploatatsiooni aeg üle 10 aasta

KASVUHOONED

...odavamalt ei saa!

al. 58 €

KASVUHOONETE MÜÜGIKESKUS

Naaritsa 1, Karjaküla alevik, Keila vald, Harju maakond

Võimalus osta hulgi

Tel (+372) 604 91 00
info@kasvubooned.ee
www.kasvubooned.ee

Mob. (res) 56 659 457
Mob. (est) 56 255 958

Dilar Kasvubooned OÜ

PANEKS UUE KATUSE?

TULEME KOHALE JA MÕÖDAME. VALMISTAME NING PAIGALDAME. ÜLE EESTI.

AS Toode

VÕTMED KÄTTE PLEKITÖÖD

WWW.TOODE.EE TASUTA ABITELEFON: 800 7000

AASTAT KOGENUSI 20

Kasvavate arvete vastu aitab ülekütmise vältimine

■ SOE TUBA

Läinud nädal tõi uudise, et osa Tallinna elanikke ootab ees kuni 40-protsendine küttehinna tõus.

Selle peale võib ahastada või ähvardada Soome kolida, kuid reaalsus on see, et energia on kallis, muutub üha kallimaks ja tarbija ei saa loota võimalusele osta kütet alla selle tegeliku hinna. Küll aga saab igaüks mõjutada seda, kui palju ja tar- galt ta tarbib.

Mida siis teha, et küttekulu- de pealt kokku hoida? Kiireim ja lihtsaim lahendus on välti- da ülekütmist ning reguleeri- da kütet ilma ja ilmaennustust arvesse võttes.

Hoone kütteautomaatikat on võimalik hakata reguleeri- ma vastavalt ilmale ja ilmaen- nustusele. Selleks peab hoo- nes olema automaatsooja- sõlm, mis võtab ilmajaamalt vastu teavet oodatavate ilmas- tikutingimuste kohta. Nõnda asendatakse hoone välistem- peratuuri anduri näit täpsema väärtusega, mis võtab arvesse lähiaja ilma, nagu päiksepaiste, tuule suund ja kiirus ning temperatuur, aga ka hoone asukohta ja seisukorda. Ilma- ennustusega arvestamise kau- du võib küttekuludelt saavu- tada 10–15-protsendise kok- kuhoiu. Selline olukord tekib

Soojusenergia on kallis ja läheb veel kallimaks. Ainus võimalus küttekulusid veidigi vähendada on püüda energiat võimalikult säästlikult kasutada. Foto: Jaanus Putting / Delfi

peamiselt kevadiste ja sügisese päikseliste ilmade ajal.

Tühja kütta pole mõtet

Eramaju üldjuhul ei koe- ta enne kodust lahkumist ega hoita soojana sealt eemal olles – see oleks ju raiskamine. Kor-

terelamuid köetakse aga sage- li sõltumata sellest, kas inimesed on kodus või kas korter on üldse kasutuses. Rääkima- ta sellest, et tööl olemise ajaks võiks kütet maha keerata.

Tänapäeval on kütte regu- leerimine väga lihtsaks muu-

detud. Radiaatorile on võima- lik lisada termostaadi, millega seadistatakse eluruumi tegeli- kule kasutamisele vastav küt- terežiim. Termostaadi saab programmeerida nõnda, et aktiivsemalt köetakse hom- mikul enne ärkamist ja õhtu-

sel ajal, näiteks kella 16–24. Muul ajal töötab küte samuti, kuid vähendatud võimsusega. Sõltuvalt küttehinnast tasuvad termostaadid ära esimesel tei- sel kasutusaastal.

Termostaate on võimalik kasutama hakata ka korter-

elamutes, kus jagatakse küt- tekulusid ruutmeetrite alusel. Kuid sellisel juhul eeldab süs- teemi rakendamine elanikelt väga head koostöötahtet – köi- gis korterites köetakse ju ühe režiimi alusel – või küttearve jaotamist vastavalt iga korteri tegelikule tarbimisele.

Küttekulujaoturid radiaatoritele

Selleks, et küttekulusid õig- laselt jagada, on abi radiaato- ritele paigaldatavatest kütte- kulujaoturitest, mis mõõda- vad eraldi iga radiaatori küt- tekulu. Niimoodi saab ühistu esitada korteriomanikele arve vastavalt korteri tarbitud soo- ja kogusele.

Sellise süsteemi paigalda- mise juures on eriti tähtis kor- rektsete, maja ehitusest lähtu- vate koefitsientide määrami- ne korteritele. Vastasel juhul maksavad ääreosas või üleimi- sel ja alumisel korrusel asuva- te korterite omanikud kinni suure osa keskosas paiknevate korterite küttekulust.

Need on kaks kiirt ja liht- sat lahendust küttekulude vähendamiseks. Veel suurem potentsiaal peitub maja tervik- likus rekonstrueerimises. Kred- Exi abil on seda praegu võima- lik teha väga soodsatel tingi- mustel.

Marja-Liisa Alop,

Eesti Energia energiasäästu valdkonna juht

Küttekulude individuaalne arvestamine toob korteriomanikele kokkuhoiu

Paljud kortermajade elanikud maksavad kütte eest ruut- meetri järgi, kuigi säästlikum oleks maksta vaid selle soo- juse eest, mis on tegelikult tarbitud.

Kallinev keskkütte hind teeb kor- termajade elanikke murelikuks ja sunnib järjest enam mõtle- ma sellele, kuidas soojusener- giat kokku hoida. Paraku on selgunud, et isegi neis majades, kus küttesüsteem on reno- veeritud ja paigaldatud uued radiaatorid, ei vähene küttekulu niisama.

Seda, et uus küttesüsteem tagab kohe energiasäästu, ongi ennati- lik eeldada. Otse loomulikult on nüüdisaegsel reguleerimisvõi- malustega küttesüsteemil soo- jusenergia säästmisel tähtis osa. Aga reaalse säästu saavutamiseks tuleb küttekulusid individuaal- selt arvestada, näitab MESA Eesti OÜ üle kümneaastane praktika. Kui iga korteriomaniik teab, et tema korteri küttekulusid on või- malik individuaalselt arvestada, ja ta maksab täpselt nii palju, kui ta kulutab, on ta motiveeritud soojusenergiat kokku hoidma. Ainus võimalus küttekulusid tarbimis põhiselt arvutada on mõõta iga küttekeha tegelikult ruumi antud energiahulka. Sel- leks on vaja vastavat mõõtesea- det – küttekulujaoturit, lisaks peab määrama iga radiaatori hindamisteguri. MESA kasutata- vas arvestusmetoodikas võe-

takse arvesse ka seda, et elamus on üldkasutatavad ruumid ja üldised küttekulud, mille eest tuleb maksta kõigil korteritel. Senine kogemus näitab, et MESA mõõtesüsteemiga majades kasutatakse vähem soojusenergiat kui mõõtesüsteemita majades. Et küttekulusid saaks korterite vahel õiglaselt jaotada, peab küt- tekulude arvestusteenus olema korrektne ja usaldusväärne. Vas- tassel korral tekib elanikel palju arusaamatusi.

Mida küttekulude arvestusteenus sisaldab?

Küttekulujaoturi õige paigaldus

Seadmete tootjad näevad eri tüüpi küttekehade korral ette erinevaid paigaldusjuhendeid. Tähtis ei ole mitte ainult seadme paigaldamise koht radiaatoril, vaid ka õige kinnitus. MESA Eesti on paigaldanud küttekulujaotureid nii levinud nõukogude- aegsetele kui ka moodsatele plekk-, malm- ja alumiiniumra- diaatoritele, mitmesugustele konvektoritele ja toruregistritele, mida kasutatakse küttekehana. Tootja juhiste mittejärgimine toob kaasa valesti arvestatud küttekulud või loob pahataht- likele korteriomanikele võima- luse tarbimisnäitudega manipu- leerida.

Küttekeha tehniline hindamine

Tehniline hindamine on vajalik

selleks, et määrata küttekehade soojusülekandevadegurid mõõte- seadmetele ja ruumiõhule. MESA Eesti leitavad radiaatorite hindamistegurid määratakse sel- le alusel, kuidas montöör on ette antud metoodikale tuginedes üles märkinud korteri iga küt- tekeha spetsiifilised kujupara- meetrid ja mõõdud. Igast erine- vast küttekeha tüübist tehakse foto ja võetakse profiili jälgend. Üles märgitud ja kogutud andmed sisestatakse vastavasse programmi, kontrollitakse küt- tekehade andmebaaside järgi montööri märkmete õigsust ja leitakse iga radiaatori kohta nn hindamistegur. Montööride väl- jaõppest ja kogemustest, radi- aatorite andmete kontrollijast ja hindamistegurite määrajast sõl- tub suurel määral see, kas tege- like küttekulude arvestus on õige.

Tarbimisandmete lugemine ja kontrollimine

Korterelamutes on mõistlik kas-utada tarbimisandmete kau- lugemissüsteemi: elanik saab küll igalt seadmelt oma tarbimist kontrollida, kuid ei pea ühistule andmeid edastama. Selle ülesan- dega saavad hakkama raadio- moodulitega küttekulujaoturid. Tarbimisandmete kõrval edastab seade ka muid tööparameetreid.

Korterite arvestuse koostamine ja kontrollimine

Arvestusprogrammis jagatakse elamu peasoojusarvesti järgi

möödetud küttekulu vastavalt iga korteri iga radiaatori küt- tekulujaoturite näitudele ning arvestatakse muidugi ka üldsoo- juse osa, mis olenevalt ehitisest on 30–50 protsenti. Arvestuspro- grammis saab jälgida korterite soojakulu pikema perioodi löikes ja avastada selle ootamatult suu- ri kõikumisi.

Ülevaade elamu ja korteri küttekuludest

Arvestuse lõpuks väljastatakse igale korterile ülevaade, kuidas on kujunenud konkreetse tarbija küttekulud. Kommunaalkulude arvele lisataval lehel saab korteriomaniik kontrollida mõõte- seadmete alg- ja lõppnäite ning täielikku arvutuskäiku, kuidas kujuneb tema osa elamu kogu- kulus. See hoiab ära nii mõnedki arusaamatused ja konfliktid.

Korteriühistul, kes otsustab paigaldada küttekulujaoturid, soovitan kindlasti uurida, kui- das arvestust tehakse, millised andmed korteriomanikele edas- tatakse ning kas ja kuidas määra- takse hindamistegurid. Arvestus- teenus eeldab pikka kliendisuhet ning seetõttu on hea, kui teenuse pakkujal on selles vallas juba pi- isavalt teadmisi ja kogemusi.

Aivar Veenpere MESA Eesti OÜ

Küttele kulub kolmandiku võrra vähem

Meie majas on küttekulu individuaalse arvestamise seadmed kasutusel olnud juba kolm aastat. Tulemused on see, et maja küttearved on 30–35 protsenti väiksemad. Meie majas on 216 korterit ja kümmekond neist kulutab soojusele piirkonna keskmisest enam, teised maksavad kas sama palju või vähem. Vahe tuleb sellest, et mõned elanikud tahavad, et neil oleks toas 25 kraadi sooja, ning kui on veidi vähem, siis on neil juba külm. Samuti ei saa mõned elanikud aru sellest, et toa tuulutamise ajaks tuleks radiaator välja lülitada, sest kui toas õhk jaheneb, tuleb radiaatorist ette antud toatemperatuuri saavutamiseks auto-maatselt rohkem soojust.

Aleksei Budanov
Sõpruse 200 korteriühistu esimees

MESA

Küttekulude jaotamise kogemus Eestis üle 10 aasta!

MAKSAD kütte eest m² järgi?

Maksa soojuse eest, mida TEGELIKULT vajad!

Küttekulu individuaalse arvestamise seadmed ja kauglugemiga veearvestid. Teostame arvestusi 5000-le korterile.

Aasta lõpuni soodushinnad, küsi pakkumist!

Veerenni 49/1, Tallinn, tel 6614 091, www.mesa.ee

MESA
möödab ja arvestab

Kui peres on lemmikloom, tuleb põrandat valides mõelda ka temale

NELJAJALGNE SÕBER

Kodu ehitades või renoveerides on põrandakatte valik kaalukas otsus. Kui kodus on lemmikloomi, tuleb valik veelgi põhjalikumalt läbi kaaluda, sest sellisel juhul on põrandale esitatavad nõudmised isegi kõrgemad.

Toon siinkohal välja erine-

vate põrandakatete plussid ja miinused.

Puitpõrand

Puit on kodus üks populaarsemaid põrandakattematerjale, kuid lemmikloomadega perekonnas ei pruugi see olla parim valik. Uriin võib puidule jätta püsivaid plekke ja halba lõhna. Isegi kui põrand tehakse kiiresti puhtaks, võib ikkagi olla tekkinud püsi-

vad kahjustused, mille eemaldamiseks tuleks põrand uuesti viimistleda. Probleemi võib tekitada juba üksik plekk, mitme korral võib põrandavaheetus olla aga mõõdapääsmatu.

Puitpõrand ei talu pidevat veega kokkupuudet. Seetõttu tuleb looma jooginõu all kindlasti kasutada matti. Kui vesi on ikkagi põrandale sattunud, tuleb see kiiresti kuivatada.

Puidust põrandale kujuta-

vad ohtu ka küüned. Lemmiku küüsi tuleb regulaarselt lõigata, et need pikaks ei kasvaks. Pikad küüned kriimustavad puitpõrandat, eriti siis, kui loom on suur.

Laminaatpõrand

Laminaatkate on hea alternatiiv puitpõrandale just tänu tugevale pealispinnale. Laminaadil on aga teised miinused. Kuna laminaat on libe, võib loom sellel libastuda ja end vigastada. Spetsiaalse pinnatöötlemisega või reljeefsel laminaatkattel on libastumise oht väiksem. Laminaat on suhteliselt kriimustuskindel, kuid külm ja kõva, mistõttu võiks lemmiku küljealust näiteks vaibaga pehmenendada.

Vinüülpõrand

Vinüülkattele ei mõelda sageli kui väga inim- ja loomasõbralikule põrandakatele. Samas on tänapäevane LVT-materjal (*luxury vinyl tiles*) suurepärase valik nii lemmikloomade kui ka väikelastega peredes. Selline põrand näeb hea välja, on kriipimis- ja plekikindel, ei tekita allergiat, seda on lihtne puhastada ja hooldada ning see summutab kõndimise müra. Laminaat- ja lakitud puitpõrandaga

Foto: Bulls

võrreldes ei ole vinüülpõrand libe.

Korkpõrand

Kork on sõbralik ja mõnus materjal nii inimeste kui ka lemmikloomade jaoks. See sobib allergikutele ja on üsna kriipimiskindel. Kork summutab ka hästi heli, nii et looma liikumist on vähem kuulla. Selleks, et jalgadega tuppä toodud liiv ja muu abrasiivne materjal põrandat ei kulutaks, tuleb seda regulaarselt puhastada. Päiksevalguse käes hakkab kork aegamööda pleekima.

Linoleumpõrand

Linoleum on lemmikloomadega peres väga hea põrandakattematerjal. Linoleumil on tugev pind ja see on kriipimis- ja veekindel. Kuna lino-

leum on ökoloogiline, on see hea valik inimestele, kes hindavad naturaalseid materjale. Kui siiski peaks õnnestuma põrandat kuidagi vigastada, saab seda väga lihtsalt vahetada parandada. Linoleum on ka hea alternatiiv neile, kes kaaluvad näiteks PVC- ja puitpõranda vahel.

Kivi- ja keraamiline plaat

Põranda katmine plaatidega on kulumis- ja kriimustuskindel lahendus, plaatpõrand talub hästi vett ja muid vedelikke. Seetõttu on seda hea kasutada ka lemmikloomade korral. Samas on põrand külm ja kõva, mistõttu tuleks kaaluda põrandakütte kasutamist ja lemmiku küljealust pehmendamist.

Urmas Iher,

Floorin AS-i jaemüügi- ja turundusjuht

Küünalde
soodusmüük!

Hinnad kuni 70%
odavamad!

Müük kestab, kuni kaup jätkub

Flora
www.flo.ee

Küünal
on parim kink sõbrale,
äripartnerile, koju, pidulike
ürituste korraldamiseks ja
ettevõtte kingituseks

Flora OÜ Kaubanduse müügikeskus Tallinnas Laki 5
Avatud E–R kella 8.30–16.30
Info tel 6 599 442, info@flora.ee

Diivanipadjad võiksid haakuda kodu üldise stiiliga

Foto: freshhome.com

■ Padi diivanil on nagu kirss tordil – see annab diivanile viimase lihvi ja loob meeleolu terves toas.

Vanasti olid padjad sageli samast materjalist kui diivani-riie ning nende funktsioon oli pigem istujate mugavuse eest hoolitsemine kui pilgupüüdmine. Nüüdisaja kodus võiksid padjad peegeldada koduomaniku isiksust ja kodu üldist stiili. Võimalusi, milliseid patju kasutada, on palju, kuid valikut tehes võiks arvestada, et need oleksid kooskõlas interjööri kui tervikuga.

Patjade abil võib sisekujundusse lisada ka dramaatilisi

noote. Patjade abil on hea väljendada oma arvamust, ilma et peaks sõnu kasutama. Tumedat tooni sohvadel tasub kaaluda “vähem on parem” lähene- mist ja valida mõni üksik julge mustri või silmapaistva tooni- ga padi.

Mõnes elutoas on kasutusel muidugi nii eksklusiivne ja uhke diivan, et see tõmbab iseenesest kõigi pilgud endale. Sellisel juhul võiksid padjad olla tagasihoidlikumad, mugavad ja interjööri sulanduvad.

Need, kes teevad käsitööd, võivad aga külalistes kadedust äratada enda kootud või heegeldatud diivanipatjadega. LL

VAIBAKESKUS

Kadaka tee 1, www.vaibagalerii.ee

ALLAHINDLUS
KUNI 70%

Kallid külalised ... mis mõttes?

KODUSED LOOD

Kui teie lähedased, sõbrad ja tuttavad meenuvad teile vaid loetud hetked enne nende küllajõudmist, võib vägagi lihtsalt juhtuda, et kaine meel jätab teid maha.

Te tunnete, et olete toidu valmistamise, laua katmise ja koristamise-ga jäänud graa-fikust hābi-väärsest maha. Kui külalised on mõistvad, polegi see ehk teab mis murekoht. Tegelikult mureks osutub hoopis see, et kiirkorras poes osturallitades olete suutnud püüdlustes olukor-da päästa märkamatu oma kulutuste eelarve nii suurejooneliselt lõhki ajada, et pärast meeldivat koos veedetud aega on armsatest ja oodatud külalistest saanud ka teises mõttes vägagi "kallid" külalised.

See maagiline aeg

Külaliste võõrustamiseks suurejoonelisete ettevalmistuste tegemine on mul juba lapsepõlvest sisse juurdunud tava. Mu ema seisis alati slaavikombe kohaselt hea selle eest, et toitu oleks tehtud täpselt nii palju, et seda oht-ralt üle jääks ja oleks

võtta, mida külalistele õhtu lõpus kaasa pakkida.

Olles nüüd loonud oma kodu ja leides end sagedasti võõrustaja rollis, olen ajapikku hakanud mõistma, mis täpselt oli see mu ema trikk, mille tulemusena jäi pererahvas ka pärast külaliste lah-kumist maha rahuliku südamega ning mit-te tühjaks väänatud rahakotiga. Selgus, et isegi oma küla-liste jaoks tuleb võtta aega.

Lihtne on ju poest varuda kokku val-mistooda n g ja pan-na lauale eksklusiiv-sete paga-rite küpse-tised. Ise-küsimus on see, kas võõrusta-jad siis ka külali-ste silmis parimas-se nimekir-ja tõusevad. Minu jaoks kehastab liht-sa kodutoi-du väärtust ja siirast küla-lislahkust mu oma vanaema, kes praeguseks on tähistanud juba 86. sünnipäe-va. Tema pisike-ses ja tagasihoidli-kus köögis tunnen ennast alati kui kõige kallim küla-line, sest süüa saan seal ikka seda, mida ta on ise ja enda-le valmistanud. Olgu see siis koorega kee-detud kartul, mis tuleb näpuosavust näidates "kuue" seest välja saa-da, kartuli-tangupu-der või hoopis räimevorm.

Vanaema küll pomiseb

vahel, et ei tea, kas nii lihtsat toitu ikka tihkub lauale pan-nagi, kuid eks temagi on vaik-selt aimu saanud, et minusu-guse linnainimese jaoks, kellel toidu valmistamiseks puuplii-ti ega hõõguvaid süsi kuskilt võtta pole, on see kulda väärt saak.

Köök kui kindlus

Võin ausalt tunnustada, et armastan melu enda ümber ja oma kodus. Kuid ma ei saaks seda endale iialgi soovitud määral lubada, kui püüak-sin etendada külalistele keda-gi, kes ma tegelikult ei ole. Viietärnrestoranides töötava-te kokkade tasemeni ma nagu-nii ei küündi, ja nii rikas pole ma ka, et mitmekäigulisi õhtu-sööke neilt koju tellida.

Nii ongi elu kujundanud mind lähenema asjadele loo-minguliselt, mistõttu pidu minu kodus leiabki suures osas aset köögis.

Ma võtan oma külaliste jaoks aega, püüan valmista-da toite ise ja koos nendega ning säästmine käib siinkohal samuti asja juurde.

Rasvased näpud

Olen õppinud, et meestele ahjus õllekõrvaste küüslaugu-leibade valmistamiseks ei pea tingimata poest tooma värsket leiba, vaid kõlbab ka "parim enne" möödas ja allahinnatu. Ootamatult saabunud külali-sed lepivad ja jäävad veel hea sõnagagi meenutama võõrus-taja jaoks võib-olla nii tavalist, koduseks õhtusöögiks vaarita-tud suppi. Sest tavaline on see ju vaid pererahva jaoks.

Salat, mis valmib ühistööna, hulgapeale lõikudes ja sinna juurde muljetades, võib ju olla lihtne, kuid maitseb sadu kordi paremini kui poest ostetud ja mugavaks serveerimiseks kau-sikujulisse plastmassi pakenda-tud kulinaariasaavutus.

Ise tehtud pannkookide lõh-na ei saa aga minu arvates üld-se millegagi võrrelda – külla kaasa toodud laste tänu jää-vad igatahes meenutama ras-vased näpud ja lausa nakkavalt hää tuju.

Teie Rita Anton-Lauga
rita.antonlauga@gmail.com

Halloween inspireerib interjööris väikseid täiendusi tegema

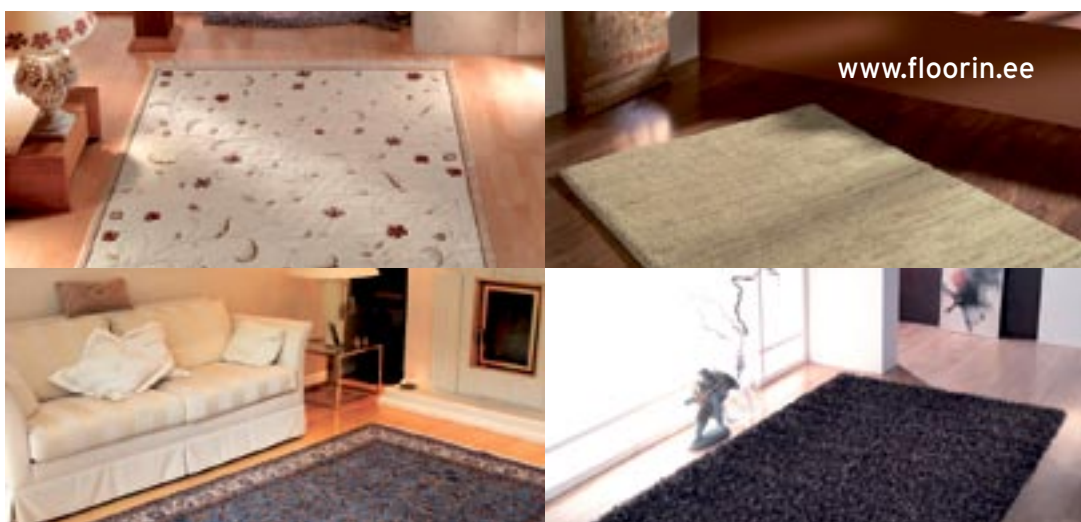
■ Ees on ootamas halloween, iseasi, kas seda peaks suure-jooneliselt tähistama või mit-

te. Kuid naljaviluks võib ju oma kodu selleks puhuks vei-di ümber kujundada, eriti kui

parajasti mõni koosviibimine plaanis.

Muidugi ei pea terve tuba olema võimalikult tumedates ja süngetes toonides. Aga et külalised ikka aru saaksid, mil-lega tegu, võiks lauale või kap-pidele tuua mitut värvi ja mit-mes suuruses kõrvitsaid.

Kes tahab lasta fantaasial lennata, võib kodus luua mul-je, justkui oleks tegu maha-jäetud majaga, kus aeg-ajalt kummitab ja lendavad ron-gad. Ämblikuvõrkude imiteer-imiseks võib laotada diivanile ja kappidele hallikat marlit või puuvillast kangast ning meele-olukate üllatuste jaoks poetada nurka mõne pilapoest ostetud ämbliku. LL

TASUS OODATA!

Kõik Wissenbach vaibad **-25%**

Soodustus kehtib ka tehases tellimisel ja juba soodushinnaga vaipadele.

floorin
põrandad

Oodatud on kõik!

Eesti Tekstiili kauplus Kangad on taas avatud pühapäeval kella 11–16

Müügil laias sortimendis puuvillaseid ja linaseid kangaid, mööbli- ja kardinariideid, kleidi-, mantli- ja ülikonnariideid, õmblustarvikuid, kardinapaelu, presenti, marlit jne.

Eesti Tekstiili kauplus Kangad, Kadaka tee 44, Tallinn. Bussid 16 ja 33, Joostimäe peatus
Avatud E–R kl 10–19, L kl 10–17, P kl 11–16

www.eestitekstiil.ee

EESTI TEKSTIIL AS

Dentafix Hambaravi

Rävala pst 7, Tallinn,
tel 6 466 880, 53 069 668
• ESMAABI
• Hambaravi, hambakirurgia
• Proteesimine
• Implantoloogia
• Hammaste soodapärilipritsiga
puhastamine ja valgendamine
• Laste hambaravi
kuni 19a tasuta!
E-R 8–20, L 9–15
dentafix@hotmail.ee
www.dentafix.ee

**MAMMOLOOG
NAHAARST
GASTROENTEROLOOG
(Ultraheliuuringud)**

Tuukri 58, Tallinn
☎ 6 530 133, 6 623 700
www.medisfaar.ee

PÄRNA KLIINIK

KUTSUB NAISI ALATES 50-st ELUAASTAST LUUTIHEDUSE MÕÕTMISELE

Uuring **tasuta**

Asume Tallinna südalinnas
J. Pärna tn. 4

Registreerimine ja info
telefonil **6 802 000**

Kui majas on hallitus, leia põhjus ja likvideeri see

■ MIDA TEHA?

Eesti Mükoloogia-uuringute Keskuse juhataja Kalle Pilt ütleb, et kui elumajas on levima hakanud hallitus, siis tuleks eelkõige mõelda selle tekkimise põhjusele ja see kõrvaldada.

Hallitusega kimpus olijatel on põhjust mõelda, kas toas ei ole liiga palju hallitust tekitavaid toitaineid, kas ruumides ei ole liiga niiske või soodustavad hallitusseente arengut mingid muud tegurid. "Kolooniad ei teki iseenesest, nende tekkel on ikka põhjus. Seega tuleks põhjus likvideerida," selgitab Pilt ja lisab, et hallitusseentest ei olegi vaja lõplikult lahti saada, sest muidu hävitaksime sellega maailma.

Hallitus ei vali hoonet ega pindu. Pildi sõnul vanuse järgi, soodsad tingimused võivad tekkida kus iganes. "Vanemates hoonetes on ehk arengut soodustavaid orgaanilisi aineid pisut rohkem kui uutes, kuid samas on niiskusega probleeme mõlemas. Praktika näitab, et hoone vanusest tähtsam on ehituskvaliteet ja selles võtmes on vanad majad pigem eelistanud ehk neis on vähem hallitusseeni," teab riiklikult tun-

Teadlaste sõnul on hallituse tekkel hoone vanusest määravama tähtsusega hoopis ehituskvaliteet. Praktika on näidanud, et selles võtmes on vanades majades pigem vähem hallitusseeni.

Foto: Arno Mikkor / EPL

nustatud ekspert. Ta lisab, et liigniiskeid pindu ei ohustagi kõige enam hallitusseened: "Palju suurem oht, seekord konstruktsioonidele, on puitu lagundavad seened. Niiskes puidus või puitu sisaldavates materjalides hakkavad suure niiskusesisalduse korral arenema puitu lagundavad seened, mille elutegevuse tagajärjel võib hoone avariohtlikuks

muutuda. Neist on tuntuim majavamm."

Mida aga saab hallitusega võideldes ise ära teha ja kust abi otsida? Pilt rõhutab, et pinnad tuleks hoida orgaanilisest aineist puhtana ehk siis kodus tuleks regulaarselt koristada. Abiks on ka toidu valmistamise ajal ventilaatori kasutamine ja ruumide regulaarne tuulutamine.

Mis on hallitus?

■ Mikro- ehk hallitusseened on ökosüsteemi lahutamatu osa, nad on pidevalt meid ümbritsevas õhus, pindadel ja ka meie endi sees. Mikroseen-te suurust mõeldakse mikronites ja üksikult pole neid näha. Mikroseenite koloonias, rahvakeeli hallituses on miljooneid mikroseeni.

■ Hallitusseente probleem on Eestis olemas, kuid kipub olema ületähtsustatud. Riski hindamiseks tuleb mõõta hallitusseente kontsentratsiooni õhus. Enamiku hallitusseente puhul on inimese tervisele ohtlik väga suur kontsentratsioon õhus (üle 1000–2000 PMÜ/m³ õhus, PMÜ on pesa moodustav ühik). Siiski on liike, mis on tugevad allergeenid või eritavad rohkelt müko-toksiine. Sellisel juhul võib ka väiksem kontsentratsioon (100–400 PMÜ/m³) tervisele mõju avaldada. Allikas: Kalle Pilt

Pildi sõnul on paljud hallitusega võitlevad korteriühistud probleemidega tegelnud terve hoone ulatuses, sest tihti on probleemid hoone piiretes, nagu seinad ja aknad, või ventilatsioonis. Paraku on ikka jagunud ka neid korteriühistu esimehi, kes leiavad, et hallitus on vaid hallitusega korteris elava inimese probleem. "Oleme teinud eksperthinnanguid ka sellistes korterites, mille omanikud vajavad tuge ühistuga probleemi lahendamisel. Kuid parim, mida soovitada selliste korteriühistutega teha, on valida üldkoosolekul uus juhatus," tõdeb Pilt. **Kristjan Roos**

RAHVUSVAHELINE REUMATOIDARTRIIDI RAVI KLIINILINE UURING

Kutsume osalema kliinilises uuringus 18 – 75 aastaseid patsiente, kellel on aktiivne liigesepõletik vaatamata vähemalt 4 tableti metotreksaadi (Trexan®) võtmisele nädalas.

Osalemine, vajalikud uuringud ja uuringuravim ning sõidukulud kaugemalt tulijatele on uuringus osalejatele tasuta.

Huvi korral või täpsema informatsiooni saamiseks palume pöörduda
Pärna Kliinikusse: J. Pärna 4, Tallinn, tel. 680 2000

*Uuring on heaks kiidetud
Tallinna Meditsiiniuuringute Eetikakomitees
ja Ravimiametis.*

Sotsiaalministri 17.02.2005 määrus nr. 23 „Ravimi kliinilise uuringu teostamise tingimused ja kord“ kohustab teavitama, et „tegemist on teadusliku uuringuga ning et uuringuga võib kaasneda oht osaleja tervisele“.

REKLAAMTEKST

Testikodus.ee

suguhaiguste testimise võimalus kodus

Mehed on elu jooksul poole rohkemate inimestega vahekorras, kui naised. Samas avastatakse 85% suguhaigustest naistel. Enamus suguhaigusi kulgevad sümptomiteta ja nii võidakse nakatada oma partnereid pahaaimamatult.

Eestis on võimalus ennast testida kiiresti, diskreetselt ja turvaliselt enamlevinud suguhaiguste suhtes. Testida saab läbi www.testikodus.ee portaali. Teenus on saanud populaarseks just meeste hulgas.

Kuidas end testida?

Suguhaiguse testi tellimiseks tuleb minna kodulehele www.testikodus.ee.

Valida suguhaigused, millele osas soovitakse analüüsida ning tellida koju proovivõtukomplekt koos juhendiga. Seejärel tuleks endalt võtta proov (mehel hommikune esmasjaorin, naisel tupeproov) ning saata see postiga laborisse. Vastus edastatakse läbi [Testikodus.ee](http://www.testikodus.ee) kodulehe kasutajakonto.

[Testikodus.ee](http://www.testikodus.ee) portaali kaudu saab testida järgnevate sugulisel teel levivate infektsioonide suhtes: urogenitaalne klamüdiaos, trihhomoniaas, gonorröa, urogenitaalne mükoplasmoos ja herpesviirus. Eestis on enamlevinud klamüüdia ja mükoplasma. Proov analüüsitakse samaselt arstide poolt laborisse saadetavate proovidega. [Testikodus.ee](http://www.testikodus.ee) teenuse eest tasub klient ise Haigekassa hinnakirja alusel, üks analüüs maksab 12,93 €. [Testikodus.ee](http://www.testikodus.ee) on diskreetne, anonüümne ja turvaline lahendus suguhaiguste analüüsimisel.

Kui testi tulemus on positiivne?

Kui analüüsi tulemus on positiivne, tuleks vastuse väljapindiga pöörduda arsti vastuvõtule, kes määrab vastavalt haigusele ravi. Kõik [Testikodus.ee](http://www.testikodus.ee) kaudu testitavad suguhaigused on ravitavad (va. herpes, mille sümptomid on leevendatavad). Raviasutuste nimekirja, kuhu pöörduda, on leitav koduleheküljel.

Kuidas on tagatud anonüümsus ja turvalisus?

Testi tellides küsitakse andmeid, mis on vajalikud testikomplekti tellijani toimetamiseks. Pärast proovi laboratooriumisse saabumist kustuvad süsteemist kõik prooviga seotud isikuandmed, säilib vaid proovi anonüümne kood. Quattromed HTI on 16 aastat tegutsenud Eesti suurim erameditsiinilabor teostades iga aasta ligi 2 miljonit analüüsi, et arstid saaksid analüüsi tulemuste alusel panna diagnoosi.

Gerly Kedelauk, [Testikodus.ee](http://www.testikodus.ee)

TESTIKODUS.EE
SUGUHAIGUSTE DISKREETNE TESTIMINE

KIIRE
 KINDEL
 DISKREETNE

TESTI END:

- 1 Telli proovivõtu komplekt koju
- 2 Võta endalt proov
- 3 Saada laborisse
- 4 Vaata vastus kodulehelt

ROHKEM INFOT
www.testikodus.ee

www.linnaleht.ee

OÜ KVR Hambaravi

Vabriku 2
Balti jaama ja Telliskivi
peatuse vahel
Tel 6 215 661

Hambaravi, kirurgia,
proteesimine.
Kuni 19-aastaste laste
hambaravi TASUTA.

Töötame ka laupäeviti kl 10–15

**Soovime Teile ilusat
naeratust läbi aastate!**

**Info: kvr.hambaravi@mail.ee
www.kvr.ee**

VIISAD

KUPONG KUPONGI ESITAMISEL KÕIK TEENUSED –5% Kupong kehtib kuni 1.11.2011

KANAARI SAARED HISPAANIA IISRAEL TAI	KREETA INDIA MALDIIVID	KÜPROS TÜRGI EGIPTUS	PETERBURI (4 päeva) 23.–26.12.2011 Praha–Dresden 19.–25.12	LAPIMAA JÕULUVANALE KÜLLA! 26.–29.12.2011, 26.–30.12.2011

JÕULU- JA UUSAASTAREISID ÜLE EUROOPA! JA PALJU MUID PAKKUMISI!

Küsi

Teile

väärilist

pakkumist:

[www.primetour.ee!](http://www.primetour.ee)

Egiptus al 349 €

Kanaari saared al 450 €

Iisrael al 450 €

Araabia Ühendemiraadid al 499 €

Tai al 610 €

Bali saar al 728 €

Bussireisid Lapimaale,

Rootsisse ja Tšehhisse al 286 €

Suusareisid Austriasse al 468 €

Aastane Venemaa viisa al 99 €

Lennupiletid igasse maailma nurka!

Prime Tour – olete seda väärt!

Tartu mnt 34

Torupilli ots 2, II korus

Tel (+372) 6 030 280,

(+372) 59 196 991

info@primetour.ee

<i>Viru Reisid</i> Tallinn Narva mnt 7-347 III sissepääs, III korrus Tel 6 109 321, 6 109 322 E-post tallinn@virureisid.ee Jõhvi Keskväljak 9 Tel 3 370 594, 3 371 216 E-post viru.reisid@neti.ee Tartu Lõuna-Eesti Turismikeskus Turu 2 (bussijaam) Tel 7 344 190 Pärnu Pärnu Reisibüroo Rüütli 32 Tel 4 445 105	Väljasõitudega Jõhivist Tallinnast Tartust Pärnust NB! Kindlasti helista ja küsi infot ja vaata meie kodulehekülge: www.virureisid.ee Püsiklientidele ja gruppidele soodushinnad. NB! Bussikohtade broneerimine seniks, kuni kohti jätkub!	JÕULU- JA AASTAVAHETUSREISID NB! Eelregistreerimisoodustus 10% kuni 1. novembrini 2011 JÕULUD LAPIMAAL 23.–26.12.2011, 27.–30.12.2011, 2.–5.01.2012. H 114–169 € AASTAVAHETUS PARIISIS laev-buss-laev 28.12.2011–5.01.2012. H 258 € AASTAVAHETUS AMSTERDAMIS laev-buss-laev 28.12.2011–3.01.2012. H 249 € AASTAVAHETUS BERLIINIS ja TROOPILINE PARADIIS 29.12.2011–3.01.2012. H 166 € AASTAVAHETUS PRAHAS 29.12.2011–3.01.2012. H 169 € AASTAVAHETUS BUDAPESTIS 29.12.2011–3.01.2012. H 159 €	REISIKALENDER 2012 Eelregistreerimisoodustus 10% kuni 1. jaanuarini 2012 UNELMATE PARIIS (9 p) 16.–24.03, 17.–25.03, 21.–29.04 (kastaniõites Pariis), 28.06–6.07, 8.–16.08, 20.–28.10. H 249 € KLASSIKALINE ITAALIA RINGREIS (11 p) 31.03–10.04 (lihavõtted Roomas). H 299 € 10.–20.07, 19.–29.08. H 339 € ITAALIA RINGREIS (9 p) 17.–25.03, 2.–10.04, 14.–22.06, 19.–27.08, 20.–28.10. H 249–273 € BERLIIN JA TROOPILINE PARADIIS (6 p) 17.–22.03, 19.–24.03, 4.–9.06, 15.–20.06, 21.–26.10. H 159–169 € BUDAPEST JA WIELICZKA SOOLAKEAVANDUS (6 p) 18.–23.03, 5.–10.06, 9.–14.08, 21.–26.10. H 159 € PRAHA – VARSSAVI – KARLOVY VARY – KARLSŤEIN – CZESTOCHOWA (6 p) 18.–23.03, 5.–10.06, 9.–14.08, 21.–26.10. H 165 € HOLLANDI LILLEFESTIVAL (7 p) 18.–24.04. H 239 € UUDISI HOLLANDI LILLEFESTIVAL (7 p) (laev-buss-laev) 18.–24.04. H 269 € UUDISI KASTANIÕITES PARIIS JA TULPIDES HOLLAND (10 p) (buss-laev) 15.–24.04. H 319 € HORVAATIA – SLOVEENIA RINGREIS (10 p) 19.–28.04, 9.–18.06, 16.–25.07, 6.–15.09, 22.09–1.10. H 249–275 € HISPAANIA PUHKUS (12 p) 21.04–2.05. H 299 € 23.07–3.08, 20.–31.10. H 339–379 €	BAIERIMAA – SVEITS – LIECHTENSTEIN – POOLA – TŠEHHI (9 p) 20.–28.04, 10.–18.07, 7.–15.08. H 279 € UUDISI FANTASTILISED AUSTRIA VÄIKELINNAD (9 p) 5.–13.05. H 289 € 27.06–5.07. H 299 € SLOVEENIA – HORVAATIA – BOSNIA JA HERTSEGOVIINA PUHKUS (13 p) 17.–29.05, 7.–19.06, 26.06–8.07, 14.–26.07, 1.–13.08, 17.–29.08, 4.–16.09, 20.09–2.10. H 315–331 € HORVAATIA – SLOVEENIA – BOSNIA JA HERTSEGOVIINA – ALBAANIA (14 p) 5.–18.06, 2.–15.09. H 389 € RUMEENIA – BULGAARIA RINGREIS KOOS VÄIKESE PUHKUSEGA (13 p) 7.–19.06, 5.–17.09. H 359–369 € LÕUNA-POOLA – VARSSAVI (6 p) 14.–19.06. H 169 € UUDISI SUUR POOLA RINGREIS (8 p) 14.–21.06, 28.07–4.08. H 223 € PÕHJA-NORRA (NORDKAP), LOFOODID JA LAPIMAA (7 ja 9 p) 15.–21.06, 30.06–6.07, 21.–27.07, 12.–18.08. H 242–255 € (7 p). 13.–21.06, 28.06–6.07, 19.–27.07, 10.–18.08. H 319–331 € (9 p koos Nordkapiga) FANTASTILINE NORRA JA KUULUS TROLLITEE (7 p) 13.–19.06, 27.06–3.07, 11.–17.07, 29.07–4.08, 21.–27.08. H 274 € UNELMATE Kesk-NORRA (7 p) 13.–19.06, 27.06–3.07, 11.–17.07, 29.07–4.08, 21.–27.08. H 274 €	PRANTSUSE RIVIERA RINGREIS (11 p) 25.06–5.07. H 379 € 18.–28.08. H 355 € SAKSA HANSATEE – BERLIIN – TAANNI (9 p) 11.–19.07. H 287 € LONDON – PARIIS (11 p) 10.–20.07, 17.–27.08. H 307 € AUSTRIA – BAIERIMAA – SVEITS – LIECHTENSTEIN (10 p) 9.–18.07, 6.–15.08. H 293 € VÄIKE HISPAANIA RINGREIS (13 p) 22.07–3.08. H 379 € SUUR HISPAANIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (15 p) 22.07–5.08. H 447 € MADALMAADE PÄRLID (9 p) 25.07–2.08. H 262 € SUURBRITANNIA KUNINGRIIK JA IIRI VABARIIK (18 p) 25.07–11.08. H 574 € SOTIMAA – INGLISMAA – LONDON (13 p) 25.06–7.07, 22.07–3.08, 18.–30.08. H 374 € KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 ja 15 p) 22.07–3.08, 19.09–1.10. H 434 ja 379 € (13 p). 18.05–1.06, 6.–20.09. H 383 ja 437 € (15 p) PREISIMAA – VARSSAVI (6 p) 30.07–4.08. H 169 € PARIS – LOIRE’ ORU LOSSID – BRETOONIMAA ja NORMANDIA (11 p) 6.–16.08. H 319 € UUDISI IDA-EUROOPA RINGREIS KOOS VÄIKESE PUHKUSEGA (14 p) 6.–19.06. H 389 € 4.–17.09. H 399 € HISPAANIA – PORTUGALI – MAROKO RINGREIS (21 p) 19.09–9.10. H 765 € MALTA JA SITSILIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (16 p) 20.09–5.10. H 640 € SUUR TUNEESIA – SITSILIA – MALTA RINGREIS (17 p) 17.09–4.10. H 875 €

Tervis

-Spordi- ja ravimassaaž. Abi öla-, kaela-, selja- ja puusaprobleemide korral. Priit Teniste, tel 50 21 687

-Hambalabor teeb hambaproteeside kiirparandusi. Tel 56 615 135

-Pediküürikabinet probleemsete jalgadega (küüneseen, lõhed, sissekasvanud küüned jne) inimestele. Pärnu mnt 67A, II k, kab 247. Eelreg tel 56 453 317

-Alternatiivravi- ja energiamassaaž (halvatus, valud, liigeste liikumatus jt haigused). Tel 55 650 346, www.integraal.ee

-Lõdvestav üldmassaaž (ravi- ja spordimassaaž). Merle, tel 55 936 952

Müük

-Mündikomplektid. Tel 53 499 868

-Höbedollarid, 10 tk, karbiga. Tel 53 499 868

-SÄÄSTA KUNI 60% KÜTTEKULU- DELT! MITSUBISHI HEAVY ÖHKSOO- JUSPUMBAD KOOS PAIGALDUSEGA ALATES 869 €. TEL 6 661 355, WWW.KODUKLIIMA.EE

-Küttepuid, brikett, kodusõnnik 30 kg. Info: www.tg.ee, tel 6 541 100, 52 38 852

-Müüa saetud küttepinnud (kuivad ja toored) ning saetud ja lõhutud küttepuid (kuivad ja toored). Tel 53 466 680, meiliaadress info@hirvliisaeveski.ee

-Küttepuid: kask 40 €/rm, segapuu 35 €/rm. Transport al 10 rm tasuta. Tel 50 62 645

-Kuivad kaminapuid. Tel 50 36 941

-Müün kütteid. Kask, lepp. Kohaletoimetamine Tallinnas tasuta. Tel 55 923 458

-OÜ Kimitas; hauakivid, hauapiirded, hauaplaadid. Tööd kalmistul. Kõrge kvaliteet. Keldrimäe 9 (keskturg), Valdeku 105 (Liiva kalmistu). Tel 6 614 013, 55 20 316

-Müüa head kollast söögikartulit. Hind 0,4 €/kg Tallinnas kohaletoomisega. Info: 51 88 292

-LIIV, KILLUSTIK veoga. Tel 50 79 362

-Müüa toidukartul 25 kg / 7 €. Tel 52 55 527

-Kartul talust otse treppi. Eri sordid. Tel 50 72 245

-Küttepuid! Kask 2,5 €, 40 l kotid. Tel 55 967 817

-Kuivad küttepuid. Tel 52 52 696

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kaminapuid 40 l võrkkottides, transport tasuta. Tel 52 38 503, 4 333 130

Ost

-Reval Antiik ostab vanu maale, münte, kuld- ja hõbeesemeid, märke, raamatuid, mööblit jms. Pakkuda võib kõike, mis tundub olevat vana. Harju 13 / Müürivahe 2, tel 6 440 747, 51 18 825. Raha kohe!

-Ostan vanu raamatuid, postkaarte, märke, münte jne. Parimad kokkuostuhinnad. Tel 51 40 618 Andres

-Kasutatud raamatute kokkuost. Tel 7 341 901

-Ostan vanametalli ja autoromusid. Paku kõike. Bussid, veokid, traktorid. Demontaaž. ARK-ist maha. Raha kohe! Tel 58 298 083

-Ostan vanu maale, münte, postkaarte, nõusid, mööblit. Tel 58 299 810

-Vanatehnikahuviline ostab vanemate Vene mootorrataste ja sõiduautode varuosi. Tel 51 02 349

SHIFARA GALERII

Ostab **portselani, lauahõbedat, hõbe- ja kuldehteid. Münte, medaleid, **puberraha**, postkaarte** Vana-Posti 7. Tel 644 3536

-Ostan igasugust vanavara: märke, münte, mööblit, kunsti, hõbedat jne. Paku julgelt. Tel 58 036 671

Pallaslaste jt Eesti kunstnike maalide, graafika, skulptuuride ost ja hindamine.

Ostame ka vanaaegset mööblit, lauahõbedat, ikooni, münte jm vanavara. Raha kohe! **Tel 55 46 341**

Ostame kasvavat metsa, metsakinnistuid ja metsamaterjali.

Metsa ülestöötamine ja transport.

Metsa istutamine.

Info telefonil 50 60 777

www.hansamets.ee

Idla Antiik OSTAB antiiki, kuld- ja hõbeesemeid, kunsti, münte, erinevaid kollektsioone, mööblit ja muud huvitavat vanakraami • www.idla.ee • Pikk 30 • Tel 50 30 655

Auto

-Ostan LADA 01-07, varuosadeks, võib ka teisi mudeleid, ei pea olema sõidukorras. Tel 51 900 366

-Autode värvi- ja plekitööd. Tel 55 17 327

-Ostan autoromusid ja vanametalli. ARK-ist kustutamine, raha kohe. Ostan korras sõidukeid kuni 4000.-. Tel 58 295 083

-Müün Seat Cordoba 1,9 DTI – heas korras, 4,5–5 L / 100 km. Hind 2000 €. Tel 51 06 681

Kinnisvara müük

-Müüa garaaž Tondil Kotka tn-l. Tel 53 268 665

Kinnisvara ost

-Omanikult korter Tln-s. Tel 56 130 711

-RAID & KO aitab müüa-üürida-vahetada kinnisvara Tallinnas. Konsultatsioon on tasuta! Info: www.RAID.ee, tel 6 700 660

-Ostan metsa-põllumaad. Tel 52 93 609

-Ostame või müüme-üürime teie kinnisvara. Korrektne vormistamine. Tel 6 576 301, 56 471 516 Veljo, meiliaadress veljo@tipoliin.ee

-Noor pere ostab väikese maja või suvila Tallinnas. Tel 53 528 049

-Noor pere vahetab ilusa 2-toalise korteri soojustatud majas Pirita-Kosel vanema maja vastu Tallinnas. Tel 52 13 999

-1-toaline korter Lasnamäel: Pae, Kotka, Laagna. Maks. 26 000. Tel 58 320 563

-Abi ostja või üürniku leidmisel. Ekspert KV, tel 6 602 656, 52 64 747

Võtan rendile

-Omanikult. Tel 50 89 052, 56 130 711

-1-3-toaline korter Tallinnas, KIIRE! Tel 55 507 524

OSTAME KINNISVARA! RAHA KOHE KÄTTE!

Tel 520 6055

Teenus

-DEMONTEERIMINE JA EHITUSPRAHI VÄLJAVEDU. Tel 55 23 321

-VANA MÖÖBLI, VANAKRAAMI ÄRAVEDU. KORRALIKUD LAADIJAD. Tel 50 28 148

-KOLIMISTEENUSED. KORRALIKUD LAADIJAD. Tel 50 72 694

-VÕTAME VASTU OLMEMASINAID JM VANAMETALLIKS. TASUTA. LAADI-ME ISE PEALE. Tel 6 620 892

-Demonteerimine ja väljavedu: pesumasinad, pliidid, vannid, radiaatorid, vanemad tasuta. Tel 6 484 164, 56 51 487

-VIIEME SOODSALT ÄRA TEIE PUULEHED. OÜ KALREM PEETER, TEL 55 36 747

-Telerite remont puhkepäevadeta. Tel 51 89 839

-Õmblusmasinate parandus. Tel 51 68 180 Hillar

-Keemiline puhastus aadressil Kopli 27 on avatud E–R kella 10–19. Allahindlus kuni 30%. Tel 6 701 245

IDA-TALLINNA KESKAIGLA

PAP-test aitab emakakaelavähki varakult avastada

Ida-Tallinna Keskaigla naistekliinik ootab naisi vanuses 30–55 uuringule emakakaelavähi ja vähieelsete seisundite varajaseks avastamiseks.

Helista ja registreeri lühinumbril 1900

Eesti Haigekassas kindlustatutele on **uuring tasuta**.

Odav Laen

SOODNE LAEN

kinnisvara tagatisel

ÄRA MAGA MAHA!

AASTA LÖPUNI INTRESS LEPINGUTASU

Kampaania kestab kuni 30.12.11

0.-

Sissetulekuid tõendamata!

10 000€ - 5 aasta

15,6 - keskmine kulukuse määr

Tutvuge finantsteenuste tingimustega ja vajadusel konsulteerige spetsialistiga!

www.odavlaen.ee

Narva mnt. 13, 2 korrus

6 143 024, 555 80 111

-Arvutite hooldus ja remont! Tasu kokku-leppel! Mob-tel 52 23 487

-Arvutite remont ja hooldus. Mugavalt Teie kodus! Mahukama töö korral võtan arvuti kaasa ja toon ise tagasi. Kaarel Adler, tel 53 417 730

-Kogemustega aednik lõikab viljapuid. Tel 56 651 281 Ilmar

-Peseme kassipissist puhtaks Teie pehme mööbli. Tel 55 15 400

-Müüme ja paigaldame kvaliteetseid soojuspumpasid. Tel 55 575 807, OÜ Külmastuudio

-Televisiorite remont. Madalad hinnad. Väljakutse tasuta. Tel 55 931 473

ENNUSTAMINE: SELGELTNÄGEMINE, MINEVIK-OLEVIK-TULEVIK 24 h. Tel 900 24 12, min 2,56 € + km, www.hot.ee/paikesepoeg

KAARDID ENNUSTAVAD tel 900 1727. 24 h. H 1,09 €/min. www.ennustus.ee

OÜ Hibicus. Hauakivide valmistamine jt tööd. Sügisene allahindlus. Lastekodu 19. Tel 50 54 878

KIVIHOOV

HAUAKIVID

Kpl. Pärnu mnt 296TALLINN 6721 711

kivihoov@gmail.com 5204 820

Raamatupidamisteenused, aastaaruanded, vanad perioodid OÜ, KÜ, MTÜ, FIE Tel 52 73 923 või erten@erten.ee www.erten.ee

Ehitus ja remont

-San-tehnilised ja elektritööd. Tel 58 201 968

-Parketi lihvimine ja lakkimine. Tel 51 01 064

-Bituumenkatuste remont SBS rullmaterjaliga, plekitööd. Tel 58 197 445

-Lihvin põrandaid. Tel 55 918 294

-AIAD-VÄRAVAD. TEL 52 49 034

-Kõik san-tehn. tööd. Tel 58 059 414

-ELEKTRITÖÖD soodsalt! Tel 53 840 880

-Ehitus- ja remonditööd. Tel 52 50 102

-Maalri- ja remonditööd soodsalt. Tel 55 80 868

-Soodne KORTERIREMONT meist-rilt: MAALRI- ja TAPEETIMISTÖÖ. PÕRANDAD. Tel 56 241 861 Martin

-Teen korterite remonti. Tel 50 16 542

-Torutööd, küte, vesi, kanalisatsioon, san-seadmete müük ja paigaldus, vannitubade renoveerimine. Tel 56 491 815 Egon Vool

-Ehitus-, remondi-, elektri-, toru-, kipsi-tööd. Lamekatuste katmine SBS rullmat. Laon korstnaotsi. Soods. Tel 50 11 413

-San-tehnik-elektrik. Tel 58 508 713

-Valmistame puituksi, aknaid, klaasime rõdusid. Tel 55 511 325, 6 603 465

-Vannide akrüülimine, uus tehnoloogia. Tel 55 25 030

Ariteenus

-WWW.TALLINNALAENUKONTOR.EE

LAUATENNISETREENINGUD:

* TASUTA REKET IGALE LAPSELE

* ESIMENE KUU TASUTA

* KUUTASU HILJEM 25 €

* EESTI- JA VENEKEELSE RÜHMAD

ETNR 15.30–17 Sparta Spordiklubi (Pärnu mnt 139C) ja

T 13.30–15, KR 14–15:30 Lasnamäe Spordikompleksis (Pae 1)

KAMPAANIA KESTAB KUNI 31.10.2011 12.00!!!

INFO: WWW.LAUATENNISEKESKUS.EE

TEL 51 17 525

Lõunalaenu

-Pandita VÄIKELAENUD (ka sularahas), laenu kinnisvara tagatisel. Võlgade kiirmenetus, nõuete ost. Tel 55 518 899 Lõunalaenu OÜ, www.lounalaenu.ee

Koolitus

-Koolitus: www.stendall.eu

Autokool Lakarosse kutsub

A-, B-kat kursustele.

Lõppastme koolitus 140 €.

Tel 51 15 373,

www.Lakarosse.ee

Teated

-Kirbukas L–P aadressil Männiku tee 106, buss nr 5 lõpp-peatus. Tel 53 548 845

Leinakuulutus

Südamlik kaastunne

Svetlana Strogonovale

ja tema perekonnale kallii isa

ALEKSANDER

STROGONOVI

kaotuse puhul

Kolleegid FAZER FOOD OÜ-st

Otsin tööd

-Õpetaja võtab hoida lapse. Tel 53 499 858

Pakun tööd

-SUOMENKIELISTÄ MYYNTITYÖTÄ TALLINNASSA, SOITA HETI 54 581 420 (*Soomakeelset müügitööd Tallinnas. Helista tel 54 581 420)

-Pirita Lasteaed (Ed. Bornhöhe tee 10) pakub tööd õpetajaabile. Kontakt tel 6 238 783

-Õmblusettevõtte vajab juurdelõikajat Pääskülla, võib ka osalise tööajaga. Tel 6 777 005, 52 02 703

-Vajatakse kojameest kesklinna objektile. Töötasu 1,7 €/h, 1/4 tööaeg. Info tel 6 262 100

-Pensionäride talus. Tel 51 940 047

-REVAL TAKSO pakub tööd taksojuhtidele uutel autodel. Väljakutsed garanteeritud 24 h. Ootame tööle ka oma taksoga taksojuhte. Uuri lähemalt: www.reval-takso.ee või tel 6 014 601

-ÕMBLEJAD saavad tööd (naiste kerged rõivad). Tel 6 350 030

-Kohvikusse vajatakse kiiresti peakokka ja kassapidajat. Tel 56 633 982

Aurea ajurveeda- & massaažikeskus

pakub töökohta

massöörile

või terapeudile

päevarendi alusel. Kõik tööks

vajalikud tingimused olemas.

Info tel 50 63 807

või aivar@aurea.ee.

SOOME TÖÖLE!

Tuldyokortit

PÕHJAMAADE TULETÖÖKAART

(kehtib Soomes, Rootsis, Norras, Taanis)

Kuulutus

SOOME TÖÖOHUTUSKAART

Põhjamaades nõutavad

tööohutuskoolitused

TALLINNAS,

TARTUS JA PÄRNUS

nii eesti kui ka vene keeles!

TONDI KOOLITUSKESKUS

www.koolitamine.ee

TEL +372 56 44 054

-Pehmet mööblit valmistav ettevõtte Tal-linnas pakub tööd kogemustega õmblejale (diivanikate õmblemine). Helistada E–R kella 9–15 tel 6 120 641

-Pakume tööd kojamehele ja puhastustee-nindajale! Lisainfo: 6 228 290, personal@puhastaja.ee, Tondi Puhastustööd OÜ

Kuuluta

Linnalehes

kuulutus.linnaleht.ee

norma

AS Norma põhitegevusalaks on autode turvasüsteemide ja nende komponentide tootmine. Ekspordime kõrgeid kvaliteedinõudeid järgides enamiku toodangust Rootsi, Venemaale ja Saksamaale.

Pakutav ametikoht:

TÖÖRIISTALUKKSEPP

Tööülesanded:

• stantside hooldus- ja remonttööde tegemine

• lõike-, faasimis-, vormimis- jt elementide ettevalmistamine

• töötamine pneumaatiliste ja elektriliste tööriistadega

• rakiste transportimine (töstuki juhiloa puudumise korral väljaõpe kohapeal)

Nõudmised:

• tehniline haridus (vähemalt kutseharidus)

• tööteinstrumentide (nihik, kruvik) kasutamise oskus

• töökogemus montaažilukksepana

• valmisolek töötada kolmes vahetuses

• eesti keele oskus suhtlustasandil

Omalt poolt pakume

• tööd rahvusvaheliselt tuntud ja ambitsioonikas ettevõttes

• arenemisvõimalust

• innovaatilist tehnoloogiat ja töökeskkonda

Kontaktisik: personalijuht Ivar Arumäe

Aadress: Laki 14, 10621 Tallinn

Viitenumber CV Online'is: CVO-250165-EE

Kandideerimise tähtaeg: 17. november 2011

www.norma.ee, www.autoliv.com

Linna suurim kasutatud rehvide ja velgede keskus

Läike tee 6a,

Mõigu Tehnopargis

Tel 6 101 063

info@kummiott.ee • www.kummiott.ee

	UUS	KASUTATUD
185/65/14	al 38 €	al 10 €
195/65/15	al 45 €	al 20 €
205/55/16	al 59 €	al 25 €
225/45/17	al 79 €	al 39 €

Kummi-Ott

Avatud E–R kl 10–18, L kl 10–16

KGRUPP

Kui Sa oled teotahteline, positiivne ja julge ning tahad teha ausat tööd, siis tule

TURVATÖÖTAJAKS

Ootame sind Ravi2 /Tatari 43 igal tööpäeval 11:00-16:00

Kandideeri kodulehe kaudu www.kgrupp.ee

Saada CV personal@kgrupp.ee

Kandideeri CV-keskuse või CV-online kaudu

Info: 6 191 978, 52 62 345

TALLINNA PESUMAJA OÜ

tootmine KOHILAS pakub tööd

• EKSPEDIITORILE

(transporttöölisele)

• Töö on sobiv heas füüsilises vormis meesterahvale

• Töö on vahetustega 24/7

• Tööle asumise aeg nii kiiresti kui võimalik

Täpsustav info tööpäevadel kella 10–16 telefonil 6 563 183 või 53 007 183.

Tootmiskontor asub aadressil Vetuka tee 7, KOHILA (Kohila tehnopark)

CV saata anu@tallinnapesumaja.ee

TALLINNA PESUMAJA OÜ

tootmine KOHILAS pakub tööd

• tekstiilide vastuvõtjale-sorteerijale

• tekstiilide viimistluse operaatorile

• tekstiilide komplekteerijale

• Soovitav vanusegrupp on 18–50 eluaastat

• Töö on füüsiline

• Töö on osalise tööajaga

• Väljaõpe toimub kohapeal

Täpsustav info tööpäevadel kella 10–16 telefonil 6 563 183 või 53 007 183.

Tootmiskontor asub aadressil Vetuka tee 7, KOHILA (Kohila tehnopark)

CV saata anu@tallinnapesumaja.ee

Sm Pino teeb sitast saia

■ ARVUSTUS

Kirjatsura sm J. Pino on suutnud oma teostes vältida enesekiitust, enesahaletsust, sugueluliste saavutuste esiletõstmist, hingevalus vaakumist, eesti kirjanduse tüvi-tekstide radadel haledat lõuaväristamist jne.

Tema kirjatükikes on silmapaistval kohal hoopis eluterve joomarluse käsitlemine erinevalt Hans Fallada, Harri Jänese ja teiste tänapäeva lugejatele juba vähem tuntud moralistide loomingust. Nii ma ütlesin Pino naisele, ja tema oli minuga täiesti nõus.

Mõne aja eest üllitas Pino lobardliku keelekasutusega raamatu "Sakuska", nüüd järgnes siis "Teise päeva toidud". Olen veendunud, et Pinot motiveeris raamatut välja andma tüütu kirjastajatepaar Tammerid ja üheks määravaks teguriks oli teenida natukene raha. Tegelikult sai aga kaante vahele üks igavesti kena raamat.

Pino strateegilise sisendi kontseptsiooniks on manustada inimorganismi süstemaatilisel mineraale ja vitamiine ja süsivesikuid ja kaloreid, järgimata ajurvedat, veregruppi ja muid tühisasju. Vabandust. Ehk siis Pino arvates tuleb kõik ära süüa, sest pirtsutamine on nõme, kuigi ta seda ise väga ei rõhuta, välja arvatud peatükis, kuidas lapsed kõik hea ja parema ketšupiga üle möglavad ning siis sisse kloomivad.

Laskem korraliku kombe kohaselt korra kõnelda ka autoril enesel. Leivapuru ei tohi maha, vaid pihku pühkida ja suhu panna – muidugi on see tuntud rahvatarkus, kuid

sellest Pino lähtubki... Midagi head ja kõlblikku ei tohi lasta raisku minna, õelgu sanitaarkalduvustega naisolendid mida iganes.

Tegelikult tahaks, et Pino näeks oma raamatute kallal veidi rohkem vaeva, kuid eelviimast korda tasub ta l

Kirjatsura Jüri Pino õpetab uues raamatus mehepoegadele, kuidas peaaegu mitte millestki maitsvaid asju teha.

Foto: Heiko Kruusi

andeks anda. Pino kallal ei saa mögiseda, sest äkki jääb ta siis hoopistükis vakka.

Tegu pole kindlasti n-ö klassikalise kokaraamatuga, kus tervisenaised või end väntvõlli haardest vabastanud mehepojad vitamiine ja aroome ülistavad ning kokkamist tervishoiu ja seksimisega võrdlevad, vaid muheda ja hariva lugemisega, kust saab muu hulgas teada, miks kerjused oma lapsi vigastasid ja miks pakuti vaesemale rahvale suppi. Pitsa ehk Salme Masso sõnul lahtine pirukas on muide samamoodi ajalooline jäänusroog.

Ühesõnaga Pino on Pino – kellele meeldib, kellele mitte. Kartulisalatit ei tasu praadida, aga pasteeti on küll võimalik kõigest valmistada. Pea mitte millestki saab tegelikult midagi maitsvat. Põhiline, et ikka isu oleks.

Indrek Kuus, kiirtoidukokk

Foto: nukee

Nuku tähistab näitleja Helle Laasi 70 aasta juubelit

5. novembril täitub nukuteatri põlisel näitlejal ja lavastajal **Helle Laasil** (pildil) 70. eluaasta, mida Nukus tähistatakse autorilavastuste nädalaga ja juubelinäitusega. Laas on nukuteatris lavale toonud 26 lavastust, olles ka paljude autor ja esitaja. Vitaalse loojana on ta aktiivne ka nüüd – alles tänavu kevadel jõudis tema käe all lavale lausa kaks uuslavastust.

Helle Laas tähistab juubelit ainulaadse autorilavastuste nädalaga. 5. novembril avatakse Nukus ka näitus, kuhu on kogutud tema loometeed märgistavad esemed, dokumendid, fotod ja nukud. Näitus jääb avatuks 20. novembrini. **LL**

Peakatete valmistamine ja müük

Pronksi 6
E, K, N kl 9–17
T 9–16
Tel 52 74 131

Panaservice

- Panasonic, Toshiba garantiiremont
- Elektroonika, audio-video, foto-, videokaamerate remont
- Arvutite remont

Liimi 1, Tallinn
tel. 6 997 000, 53 430 003
www.panaservice.ee
Avatud E-R kl 9.30 - 18.00

Neli maali kohtuvad Kadrioru kunstimuuseumis

■ Kadrioru kunstimuuseumis on kultuuripealinna aastaraames 4. märtsini avatud rahvusvaheline näitus "Bosch & Bruegel. Ühe maali neli jälge". Näitusele on välja pandud neli 16. sajandil Madalmaades valminud maali teemal

"Kaubitsejate ja rahavahetajate templist väljaajamine". Ulatuslike multimeedialahenduste kaasabil tutvustatakse tööde algupära, valmimisaja ja -koha ning autori otsingute põnevat teekonda.

Kunstiajaloolased, konser-

vaatorid ja loodusteadlased püüavad leida vastust küsimusele, kuidas seostuvad neli väga sarnast maali Hieronymus Boschi (u 1450–1516) ja teiseks Boschiks nimetatud Pieter Bruegel vanema (1526/30–1569) loominguga. **LL**

SaloCenter

Narva mnt 9

Töötab kullassepp

KORJAKE KÕIK OMA VANAD KATKISED KULDEHTED KOKKU JA TELLIGE NENDEST UUED KÄSITÖÖEHTEDE:

• kaelaketid • käevõrud • sõrmused • pitserisõrmused jne

Graveerija teenused

www.SaloCenter.ee

Selle reklaami ettenäitamisel kõik kullassepa teenused –10%

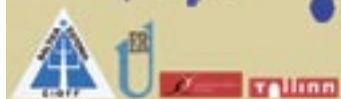
KULTUURIRUUMI RIKKUS

5. NOVEMBRI
EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS

ALGUS KELL 15

OMA PÄRIMUSTANTSE, LAULE JA PILLILUGUSID TUTVUSTAVAD EESTLASED, KABARDINID, LEZGINID, LÄTLASED, TŠERKESSID, TŠUVAŠID JA UKRAINALASED

SISSEPÄAS TASUTA

07.12.2011
NOKIA KONTSERDIMAJA
UKSED AVATAKSE KELL 19:00

Piletid on müügil Piletilevi ja Ticketpro kassades oktoobri lõpuni soodustus 15%.

BORJOMI
ESITLED:

Gruusia
Suhisvili
Rahvuslik Ballett

"Täiesti rabav esinemine, väga eriline on Gruusia sõjatantsud."
New York Times

Piletid müügil kõigis müügipunktes ja Statoli teenindusruumides.

PILETILEVI ja **TICKETPRO**

SOVANS

Kultuur
kutsus
2011
TALLINN
EUROOPA KULTUURIKAPITAL

Postimees

TALLINK

LENNUPARTNER < ESTONIAN AIR

TALLINNA LINNAVALITSUS
Eesti Vabariigi Kultuuriministeerium
Venemaa Föderatsiooni Teatriliit
Venemaa Föderatsiooni Kultuuriministeerium

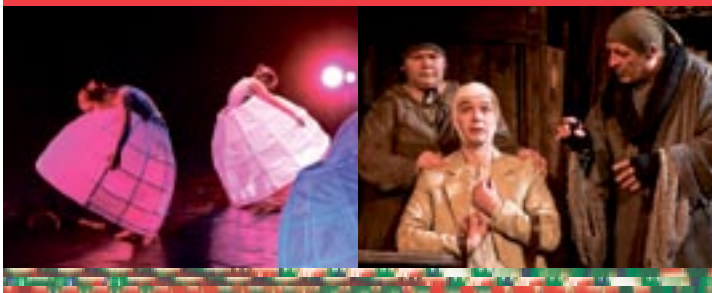
Союз
театральных
деятелей РФ

Teatrifestival Kuldne Mask Eestis 2011

Tallinn 2011 esitleb:
eriprogramm „Perm. Aktuaalne linn“

4. november
Nokia Kontserdimaja
CASTING OFF (Lahutamine) /
Reisimine vastutuult
Teater „Jevgeni Panfilovi ballett“

7. november
Vene Teater
Martin MacDonagh
INISHMAANI IGERIK
Teater „Silla juures“

EMT TOPELTPLUS KLIENDILE PILETISOODUSTUS
KÕIKIDEL ETENDUSTEL ON EESTIKEELNE SÜNKROONTÕLGE

www.piletilevi.ee

www.ticketpro.ee

www.goldenmask.ee

Eesti Päevaleht

www.tallinn2011.ee

UUE KIRIKUMUUSIKA SARI VIVA ORATORIO!

HINGEDEPÄEV IN PARADISUM

02.11, TALLINNA JAANI KIRIK KELL 19:00

KAVAS:
JOHN TAVENER Ingli laul
PÄRT UUSBERG Paradiis - helilooja esituses,
Taaveti laul nr. 121,
Viimne võimalus (JUHAN LIIVI tekst)
VINCENT PERSICHETTI Missa op 84

MARTA PAKLAR sopran, MIKK DEDE tenor
AARE KÜLAMA klaver, Kammerkoor COLLEGIUM MUSICALE
Keelpillikvartett, Dirigent ENDRIK ÜKSVÄRAV

KONTSERT ON TASUTA!

TALLINN

Kirikumuusika sarja lõpetab hingedepäeva kontsert

■ Kolmapäeval kell 19 algab Tallinnas Jaani kirikus kirikumuusika sarja “Viva oratorio!” tasuta lõpukontsert “Hingedepäev in Paradisum”. Hingedepäeva kontserdil kõlavad paradiisiteemalised teosed inglise nüüdisaegse helilooja John Taveneri, Eesti noore helilooja Pärt Uusbergi ja Ameerika

helilooja Vincent Persichetti loomingust. Üles astuvad sopran Marta Paklar, tenor Mikk Dede, Aare Külama klaveril, keelpillikvartett ning kammerkoor Collegium Musicale (pildil) Endrik Üksvärava dirigeerimisel. Kontserdi nimilugu, Uusbergi “Paradiis” tuleb ettekan- dele helilooja enda esituses. LL

Foto: filharmoonia.ee

Idealistist kasvab Täiskasvanu

■ ARVUSTUS

Vaadates Jaan Tootseni dokumentaalfilmi “Uus Maailm”, tuleb vägisi meelde kuulus sentents “Kes pole olnud vasakpoolne noores eas, see on südameetu. Kes on vasakpoolne vanas eas, see on mõistusetu.”

Vasakpoolsust pole filmis just liiga palju, küll aga idealismi, entusiasm ja üle 30-aastaste kodanlaste põhjamist. Filmi peategelastel on selged tahtmised, visioonid ja tahe muuta maailma, kuigi nagu arvata võib, ei saada maailmaga hakkama, sest endagagi on tükk tegemist.

“2006. aastal asutas grupp aktiviste Uue Maailma Seltsi. Nad lubasid seista inimsõbraliku ja autovaba keskkonna eest oma kodupiirkonnas Uue Maailma linnaosas, Tallinnas,” on algustiitrites kirjas. Vaataja näebki filmi peategelasi, kelleks on jämedalt võttes kolm-neli ettevõtlikku noort, korraldama mitmesuguseid aktisioone ja projekte. Nad vastandavad ennast kodanlikele väärtustele ning seletavad tüdinenud moega ametnikele lahti oma ideid ja väärtusi, kasutades sääraseid sõnu nagu “identiteet” ja “kogukond”.

Elu läheb käima

Filmis antakse aimu oma protestist inimvaenuliku bürokratia vastu (kasutades peategelaste endi väljendit), kuigi kui lähtuda ainult filmist, siis on ametnike suhtumine aktivistidesse üsnagi empaatiline. Kuskilt neid ju ära ei aeta ega välja ei visata, abilinnapea annab kogunisti asjalikku nõu: kirjutage projekt! Projekt valmibki ning ennäe – ka raha hakkab voolama. Etteruttavalt öeldes lausub üks filmi peategelastest Erko selle uudise peale saatuslikud sõnad: “Ma liht-

Jaan Tootseni filmi “Uus Maailm” keskmes on Tallinnas tegutsev Uue Maailma Selts. Pildil seltsi iga-aastane festival. Foto: Rene Suurkaev / Eesti Päevaleht

salt ei usu, et me suudame selle rahaga midagi nii lolli teha, et oleks midagi persses olnud.” Kuid mis peamine, elu läheb käima: võetakse üürile seltsimaja, hakatakse korraldama üritusi, maadlema raamatupidamisega ja paraku ka naabritega, kes uusmaailmalastele pidevalt politsei kutsuvad.

Elu läheb edasi ja esialgne võidujoovastus asendub reaalsusega. Raha saab otsa, suhted kärisevad ja seltsimaja katus tilgub vett. Taotlused jäävad õigel ajal esitamata, seltsimaja omanik on üha ärritunumas olekus, politsei käib endiselt ukse taga ja peategelaste näolt hakkab vastu vaatama väsimus. Ajaks, mil Uue Maailma “peastaapi” saabub visiitdile ei keegi muu kui president Toomas Hendrik Ilves, on kõiki osalisi tabanud juba ränk motivatsioonikriis. Kes on uue pruudiga Austraaliasse kadunud, kes kurdab, et tahaks tehtud töö eest palka saada, sest lapsele on vaja süüa osta, ning

kes imestab armastuse kadumise üle – lahku on läinud nii-kuinii kõik paarid. Presidendi vastuvõtul käiakse veel ära, laenatud raha eest laenatud frakis, kuid finiš on käega katsuda, sest nagu öeldakse filmi lõputiitrites: “Uue Maailma seltsimaja suleti 11. septembril 2011. Uue Maailma eeskujul on tekkinud kümneid linnaosaseitse üle kogu Eesti.”

Pilguheit sisekihtidesse

Jaan Tootseni film on sümpaatne pilguheit ühe ürituse sisekihtidesse, selles sõlmuvad suhted ja hargnevad draamad. On muidugi mitmetähenduslik, et portreeritava linnaosa nimi on Uus Maailm, puudu on vaid huxleylik “Hea”. Revolutsioon sööb alati oma lapsi või siis vähemalt nende närve ja ühe unistuse lagunemise kaudu võib näha mitme inimesuhte transformatsiooni. Elu pole säärane, nagu kipume seda õrnas eas ette kujutama, ja inimesed on kihiti väga eri-

nevad. Siin ehk rullubki lahti draama peamine raskuspunkt: tundub, et oma isiklike unistusi ja utopiasid teoks tehes on nii mõnigi filmi kangelastest unustanud algse jutu “kogukonnast”.

Unistuste teostamine

Vaadates kaadreid Uue Maailma festivali avarongkäigust, tundub, justkui jälgiks kolleegi lapsepõlveunistuste teostamise katset, kuid paraku ei pruugi ühe unistus olla ligilähedane teise inimese omale ning nii saab üks tegelastest hõisata festivali avamise tribüünilt järgnevad sõnad maha siiski üksnes enda nimel: “Täna ongi naabrite pidupäev. Naabrid ei peida ennast oma tuppa teleka ette, nad tulevad õue. Nad tulevad tähistama tänavate avamist rahvale. Me tähistame kodanike võitu bürokratia üle.” Teist inimest vägisi õnnelikuks ei tee, mõista proovida võib aga küll.

Kristiina Davidjants, filmikriitik

TTÜ-s toimuvast Digifestist võtab osa 34 võistkonda

Meenutus tänavusuvisest Digifestist. Foto: Silver Hannolainen

Täna pühapäevani toimub Tallinna tehnikaülikooli aulas, fuajees ja tudengimajas rahvusvaheline IT festival Digifest.

Võistkondliku alana mängitakse “Counter-Strike’i” ja individuaalmängudest “StarCraft II”. Pealtvaatajad saavad tasuta ja eelregistreerimiseta mängida konsoli- ja kaardimänge.

Eilse seisuga oli Digifestile registreerunud kokku 34 võistkonda ja 40 individuaalmän-

gijat Eestist, Soomest, Lätist, Leedust, Venemaalt, Hollandist, Saksamaalt, Iisraelist ja Malaisias.

Huvilised saavad mängu- alal toimuvat jälgida ülikooli fuajees. Uksed avatakse reede õhtul kell 20 konsoliturniiridega. Laupäeval kell 11 algavad “Counter-Strike’i” ja “StarCraft II” turniirid ning kella 15-st räägib Anto Veldre arvutivii- rustest. Pühapäeval avatakse uksed kell 8, poolfinaalid ja finaalid algavad kell 14. LL

Suhtefoobide jahil

Mu sõbrants on ühel päeval üliõnnelik, järgmisel aga täielikus masenduses. Ei, ta ei kasuta min-geid kahtlasi tänavanurgal soetatud tablette. Põhjuseks on hoopis ta mitte-bf.

Ta on oma kutiga koos olnud juba ligi aasta. Ehkki leiavad on ammu ühte kappi kolitud, et üüriraha kokku hoida, ning kutt eelistab kõik oma reede õhtud pigem tüdrukuga diivanil "Gossip Girli" vaadates kui sõpsidega pidutsedes veeta, ei tea tema vanemad asjast midagi. Kui kuti ema hiljuti paarikese korterisse üllatusvisiidi tegi, tutvustas kutt oma pikaagest kallimat emale kui korterikaaslast! Samuti keeldub ta tšiki vanematega kohtumast, ehkki nood peaeagu et tegelevad juba tütrekese pulmaplaanidega.

Kutt seletab, et ta pole valmis tõsiseks suhteks ega taha mu sõbrantsile haiget teha. Sõbrants on kutti muidugi ülepeakaela armunud ja usub, et tegemist on lihtsalt faasiga.

Jaa, just selline on elu suhtefoobiga. Seltskonnas võib suhtefoobi ilmeksimatult ära tunda. Ta on tavaliselt hilistes kahekümnendates, pealtnäha atraktiivne ning tal pole juba aastate kaupa püsivat kallimat olnud. Ning vii vaid jutt abielule ja lastele – ja peagi on asi selge.

Ta tõmbas selle peale peaaegu õlle kopsu.

oli tema arvates hea number. Suhtefoob tõmbas selle peale peaaegu õlle kopsu ja kinnitas, et lapsed hirmutavad teda. Aga pulmad on küll lahedad, sest siis on kõigil lõbus, saab palju juua ja ilmselt ka mõne uue üheöösuhte. Hm-hm!

Isiklikult arvan, et suhtefoobia pole tolle kuti süü. Kõik mu meessõpsid, kes on lapsed soetanud või selle peale mõtleavad, pärinevad n-ö musterperedest, kus emad on nelja lapse ohjamise nimel oma karjääri ohvriks toonud ning isad soetavad aina uhkemaid autosid, et peret nädalavahetustel mööda Eestimaad vedada.

Suhtefoobid aga? Lahutused, surmad ja probleemsed õed-vennad!

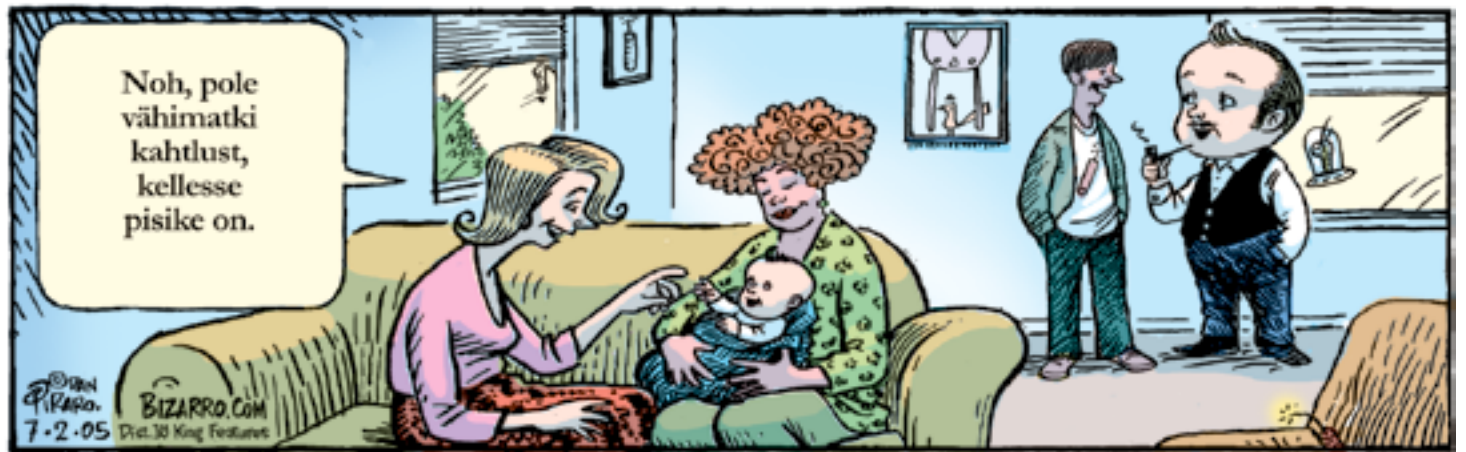
Kogu see draama teeb aga suhtefoobid, need pahad poisid, ütlemata seksikaks. Kui too kutt õhtu lõpus mind enda juurde dringile kutsus, läksin loomulikult asjaga kaasa – tal niigi raske elu olnud!

Ahjaa, töökaaslastega liini ajamine pole kunagi hea mõte, eriti tööreisil teiste kolleegide juuresolekul.

Dilaila
dilaila@linnaleht.ee

Bizarro

© Bulls

Tiiger

© Bulls

■ RAAMAT

Keevitaja

Autor: Katja Kettu
Kirjastus: Koolibri
Kõva köide
Lehekülgi: 224

Teose raamiks on Estonia uppumine 1994. aastal. Autor ei keskendu aga traagiliste sündmuste kirjeldamisele, vaid kerib lahti loo, kus laevahukk põimub paljude Soome inimeste eluga. Lapimaalt keevitajaks põgenenud Niila Kamsu süütunde karikas saab täis Estonia uppumisega ja sisemine sund ajab teda tagasi Põhja-Soome. Seal aga ootavad teda viltu kasvanud ja hirmuäratavalt sitked naised. Kriitikud on kiitnud isikupärast keelt, mis on groteskne ja realistlik, ilus ja inetu.

Kipperi mänguasjakast

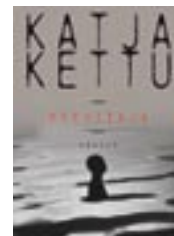
Autor: Mick Inkpen
Kirjastus: Koolibri
Pehme köide
Lehekülgi: 32

Teine pildi-raamat maailmas populaarsust võitnud ja ka animafilmi kaudu tuttavaks saanud vahvast Beagle-tõugu koerast Kipperist ja tema lõbusatest tegemistest. Kipper on mures. Keegi on näinud tema mänguasjakasti sisse augu. Kes see võis küll olla? Ja kas tema mänguasjad on terved?

Rüütlid ja lohed

Autorid: Joff Brown, Robert Dunn
Kirjastus: Koolibri
Kõva köide
Lehekülgi: 160

Raamatus on 20 uut muinasjuttu, mis ilmuvad eesti keeles esimest korda. Vaprastest rüütlistest ja tuld sülgavatest lohedest kõnelevad

lood kajastavad ajatuid ja traditsioonilisi väärtusi. Heasüdamikkus, usatus, sõprus, kaastunne ja abivalmidus on isikuumadused, mida need seikluslikud muinasjutud püüavad edendada, ja küllap kindlustavad need teemad raamatule väärrika koha ka Eesti laste jutuvaramus.

Loomad talvel

Autorid: Anita van Saan, Kristen Schlag
Kirjastus: Koolibri
Pehme köide
Lehekülgi: 96

Talvel on maa külmunud ja lume all, vee- kogud jäätuvad ning ellujäämine muutub kõigile loomadele väljakutseks. Ehtsale loodusesõbrale ei tähenda külm ja lumi loomulikult midagi. Sellest loodushuhest ei saa teada mitte ainult seda, kuidas loomad talvel elavad ja ellu jäävad, vaid võib tunda end loodusuurijana ja isegi aidata loomadel talve üle elada. Raamat õpetab vaatlema loomade ja lindude jälgi ning tegema põnevaid katseid.

Looduse hääled. Putukad

Autor: Maurice Pledger
Kirjastus: Koolibri
Kõva köide
Lehekülgi: 16

See raamat aitab mõista, kui tähtsast osa etendavad putukad – tillukesed mullas sonkijad ja õhus sumisejad – suuremate olendite maailmas. Peale lummasvate ruumiliste piltide vaatamise saab kuulata mesilaste sumisemist, toonesepa tiksumist ja surmava skorpionid sõrgade lõgistamist. Suvi tuleb meelde!

PÄRAST SUVE AUGUD TASKUS?

PARANDA OMA RAHASEISU! TAGASIMAKSED ALATES DETSEMBRIST.

TÜÜPNÄIDE: Laenusumma 500 eurot. Tähtaeg 24 kuud. Kuumakse 29,52 eurot. Krediidi kulukuse määr 58,9%.

1credit www.1credit.ee tel 51 75075

Tegemist on finantsteenuste reklaamiga. Tutvuge tingimustega ja vajadusel konsulteerige spetsialistidega.

HUMANA

Ostes meilt...

...säästad loodust,

...säästad raha,

...oled isikupärane.

Laupäeval, 29. oktoobril kõik kaubad 4 €

KAUPLUSED

Tallinnas: Tallinna Kaubamaja 0-korrusel,
Tartu mnt 29, Mustamäe tee 18,
Õismäe tee 107, Jaama 2 (Nõmme),
Vikerlase 19, Kotzebue 27,
Pallasti 1, Sütiste tee 30, Narva mnt 4
Pärnu mnt 66, Pärnu mnt 238
Pärnus: Riia mnt 106a, Jannseni 2a
Tartus: Kompanii 1c, Kuperjanovi 20
Võrus: Kooli 6
Narvas: Keres 3
Kuressaares: Tallinna 67

Kõik Humana kauplused võtavad vastu terveid ja puhtaid riideid, jalatseid ja mänguasju.

www.humana.ee
www.linnaleht.ee

... maitsvad söögid, karged joogid, soodsad päevatoidid! **PUB**

BUFFALO

28.10 - DETAIL
29.10 - ERGO

JÄTA OMA SÜNNIPÄEVA KORRALDAMINE MEIE HOOLEKS !

LIIMI 1
MUSTAMÄE
TALLINN
TEL.6597500
INFO@BUFFALO.EE
WWW.BUFFALO.EE

Reedest reedeni TOP 3

21.–27. oktoober

Foto: EPL

1

Alaveri kõnekas eemalolek

Kui varasematel aastatel on Eesti suusakoondise hooajaelisel pressikonverentsil olnud n-ö peaesineja koondise peatreener **Mati Alaver** (pildil), siis tänavu pidas ta pressiga suhtlemisest tähtsamaks valmistada Soomes ette koondise lumelaagrit. Ilmselt ei soovinud Alaver ja samuti ürituselt puudunud suusaliidu peasekretär Jüri Järv vastata ajakirjanike teravatele küsimustele. Järve võib tuleval nädalal ees oodata ametist vabastamine, skandaalidest räsitud suusaliitu juhtiva Sandor Liive sõnul jätkab aga Alaver koondise peatreenerina.

2

Kanepil hea turniir

Eesti parim tennisist Kaia Kanepi näitas eelmisel nädalal oma suurvormi, alistades Moskvas toimunud Kremli karikturniiril poolfinaalis 6:7 (4:7), 6:4, 6:3 tšehitari Lucie Šafářová, kuid kaotas kaks tundi ja 41 minutit kestnud finaalis 6:3, 6:7 (1:7), 5:7 slovaki- rale Dominika Cibulkovále.

3

Tänaku ebaõnn

Ott Tänak läks Hispaania rallile mõtetega tulla SWRC-sarja maailmameistriks. Paraku sõitis ta juba esimesel kiiruskatsel teel olnud kivi otsa ja pidi katkestama. Kuigi Tänak jätkas superralli süsteemis, kindlustas SWRC-sarja võidu eestlase ees soomlane Juho Hänninen.

■ PINGE KASVAB

Eesti jalgpallikoondise peatreener Tarmo Rüütli ja abitreener Janno Kivisild said eelmisel nädalal kaheksa DVD-d liri koondise mängudega ja nüüd käib treeneritel aktiivne vastase mängupildi analüüs.

EM-i finaalturniiri *play-off*-mängud polegi enam mägede taga, sest Lillekülas peetava avamänguni 11. novembril on jäänud täpselt kaks nädalat. Nii koondise kui ka Flora abitreenerina töötav Kivisild rõhutab, et ajaga ei ole kindlasti laiuatada. “Vastase mängude DVD-de vaatamine on pikk ja mahukas protsess. Tuleb ju igasuguseid nüansse ja seaduspärasusi tähele panna,” märkis ta Linnalehele.

“Ettevalmistus käib, videod on käes, loome endale vastase kohta pilti ja nuputame käike, mis võiksid olla mängus vajalikud. Oleme vastastest paljude mängude põhjal pildi ette saanud. Kui mängijate nimekiri täpsustub, on võimalik oletada, keda kohtumises kasutama hakatakse,” valgustas Rüütli. Iirimaa koondise peatreener Giovanni Trapattoni peaks esialgse valiku teatavaks tegema täna.

Abitreener Kivisilla sõnul saadi Iirimaa alaliidult DVD-d eelmisel nädalal. Selles, et tulevane vastane niimoodi teavet jagab, pole midagi imeksan-

Eesti koondise peatreener Tarmo Rüütli peab muu hulgas nuputama, kuidas Eesti koondislased saaksid hakkama Inglise meistriliiga klubis Fulham mängiva vasakääre Damien Duffi pidurdamisega. Foto: Reuters/Scanpix

Treenerid registavad liri mängude eel ajusid

davat. Rahvusvaheline tava on lihtsalt selline – samamoodi saatis ka Eesti oma mängude videod iirlastele. Samuti jälgitakse mõistagi uudiseid Iiri jalgpallurite vigastuste ja vigastustest taastumise kohta.

Väärtuslikku infot on Rüütli ja Kivisillale andnud ka endine Eesti vutikoondise peatreener, peagi Eesti Jalgpalli Liidu tehnilise direktori ametisse asuv Arno Pijpers,

kelle ülesanne oli lõppenud valiktsükli ajal oma heale sõbrale, Venemaa koondist juhendavale Dick Advocaatile koguda teavet Iiri koondise kohta. “Me saame Pijpersilt tänuväärset lisainfot. Ta on käinud kuut kuni kaheksat liri mängu kohapeal vaatamas ja saadud teadmised kuluvad vägagi ära,” rääkis Kivisild.

Mõistagi hoiavad treenerid ka Eesti vutikoondislattel sil-

ma peal, kuid Kivisilla sõnul on meie koondislaste tegemisi vaadates ja nendega suheldes tegu tavapärase rutiinse tööga. “Ma saan oma meeste tegemistel pilku peal hoida interneti abil, lugedes mängude ülevaateid. Mängudes osalemine ja panus annavad hetkeseisust piisava ülevaate. Kutse saavad 23 meest, kohapeal tuleb teha viimane valik,” nentis Rüütli. **Kristjan Roos**

Eesti noorkorvpallur mängib Inglismaa liigas

Eesti U18 korvpallikoondist esindanud ja mullu Kalev/Cramo hinge kirja kuulunud 19-aastane Remy Pöld (pildil) liitus Suurbritannia vanima korvpalliklubi Leicester Ridersiga.

Loughborough' ülikoolis korvpalli ja õppimise ühendanud Pöld kiidab BBL-i (British Basketball League) taset: “See ei jää Euroopaga võrreldes eriti millegi poolest alla. Siin mängi-

takse veidi teist stiili kui mujal Euroopas ja suurem osakaal on individuaalsetel oskustel. Mängitakse vabamalt ning esialgu tundub, et kaitses rabeletakse rohkem,” rääkis Pöld Linnalehele. Tema meeskonnas on ka palju ameeriklasi, lisaks saadi hiljuti lisa Suurbritannia olümpia-koondise kapteni ja BBL-i parima mängija Drew Sullivani ning teise koondislase Flinder Boydi näol.

Pöld on meeskonna üks nooremaid mängijaid, ent tal on hea meel, et temaga stabiilselt arvestatakse. “Loodetavasti hakkab ka mänguaeg hooaja edenedes kasvama, kuid esialgu on mulle tähtsam, et saaksin pidevalt meestega trenni teha ja selle mõjul ka mängijana areneda,” tutvustas noormeest.

Loughborough' tudengitest mängivad Suurbritannias korvpalli ka õed Maaja ja Maia Bratka. **K.R.**

Foto: Leicester Riders

Laupäeval maadeldakse Palusalu auks

Kalevi spordihallis toimuvad laupäeval 24. Kristjan Palusalu mälestusvõistlused Kreeka-Rooma maadluses. Tallinna on lubanud võistleva tulla näiteks Pekingi olümpiamängude pronks raskekaalus Juri Patrikejev. Võistlused algavad

kell 9, finaali kell 15.15. 75 aastat tagasi võitis Eesti raskekaalu maadleja Kristjan Palusalu Berliini olümpiamängudel kuldmedali nii Kreeka-Rooma kui ka vabamaadluses. Saavutus jäädvustati ka Guinnessi rekordite raamatus. **LL**

Kammermuusika klarnetiga Toomas Vavilov ja keelpillikvartett PREZIOSO

N 3. november kell 19
Estonia kontserdisaal

AMSERV

PRIKE

ERGO

Postimees

KUKU

ERR

Tel 614 7760
www.concert.ee

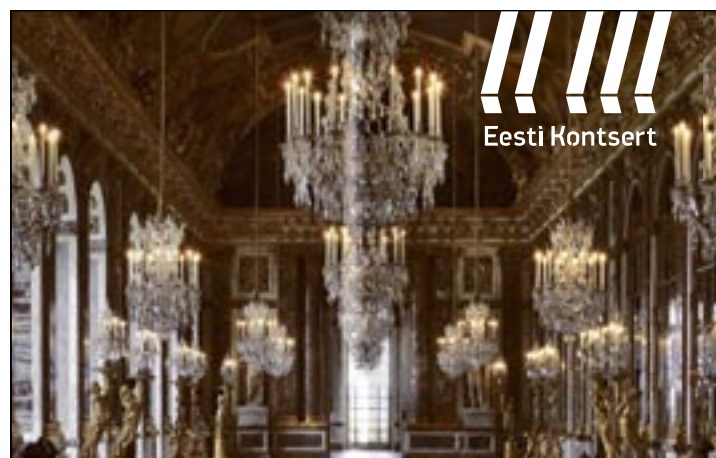
VAT
VAT TEATER

www.vatteater.ee

NOVEMBRI MÄNGUKAVA

K / 2.11 / 16.00 / 18.00	K. Abrahamsson KAS SULLE MEELDIB PORNO? VAT Teatris (Rahvusraamatukogu Teatrisaalis)
N / 3.11 / 18.00	Sabolotny / Agur KIRJAKLAMBRITEST VÕÖ VAT Teatris
R / 4.11 / 18.00	Sabolotny / Agur KIRJAKLAMBRITEST VÕÖ VAT Teatris
E / 7.11 / 18.00	d'Introna / Ravicchio ROBINSON & CRUSOE VAT Teatris
T / 8.11 / 18.00	d'Introna / Ravicchio ROBINSON & CRUSOE VAT Teatris
K / 9.11 / 18.00	A. Toikka / P. Horvath HELP! VAT Teatris
N / 10.11 / 18.00	A. Toikka / P. Horvath HELP! VAT Teatris
E / 14.11 / 14.00	d'Introna / Ravicchio ROBINSON & CRUSOE Tapa Kultuurikojas
T / 15.11 / 13.00	d'Introna / Ravicchio ROBINSON & CRUSOE Jõõpre Rahvamajas
K / 16.11 / 18.00	P. Stenham KIHVAD VAT Teatris
N / 17.11 / 18.00	P. Stenham KIHVAD VAT Teatris VIIMANE ETENDUS!
R / 18.11 / 16.00	F. Molnar / A. Toikka PAL-TÄNAVA POISID VAT Teatris
E / 21.11 / 18.00	F. Molnar / A. Toikka PAL-TÄNAVA POISID VAT Teatris
T / 22.11 / 18.00	M. Shostak'i samanimelise jutustuse ainetel NISA VAT Teatris
K / 23.11 / 18.00	M. Shostak'i samanimelise jutustuse ainetel NISA VAT Teatris
N / 24.11 / 18.00	M. Shostak'i samanimelise jutustuse ainetel NISA VAT Teatris
R / 25.11 / 18.00	HEA, PAHA JA INETU VAT Teatris
L / 26.11 / 18.00	HEA, PAHA JA INETU VAT Teatris

Piletid müügil Piletilevi ja Piletimaailma müügipunktid, Rahvusraamatukogu infoletis ja kohalikes kassades. Info ja broneerimine: 645 0959, inga@vatteater.ee

HORTUS MUSICUS

Kunstiline juht Andres Mustonen

KUNINGLIK BAROKK

Päikesekuninga Louis XIV ja Louis XV aegne prantsuse muusika

P 30. oktoober kell 18 Kadrioru loss

AMSERV

PRIKE

ERGO

Postimees

KUKU

ERR

Tel 614 7760
www.concert.ee